

CINEVA TREBUIE SA MOARA

NOAPTEA E UN SFETNIC BUN

SEFUL SECTORULUI SUFLETE

CELEBRUL 702

al. mirodan

CERUL NU EXISTA

ZIARISTII

CELEBRUL 702

CERUL NU EXISTA

NOAPTEA E UN SFETNIC BUN

SEFUL SECTORULUI SUFLETE

CINEVA TREBUIE SA MOARA

DOUĂ VORBE
DESPRE AUTOR

...Debutînd în „gazetărie“, primii pași profesionali ai tînărului reporter de atunci au lăsat urme care se mai cunosc și de care ne mai amintim și astăzi: umor nou, proaspăt; spirit de observație, amplu și ascuțit; satiră acidă și decentă.

Înarmat cu asemenea scule meșteșugărești, Mirodan a intrat în dramaturgie pe ușa din față și — după cea dintîi premieră — a ieșit în public tot pe acolo, spre deosebire de alți confrăți — leat cu el, sau mai bătrîni — cărora, deși li se deschid larg toate batantele ușilor din față, nu știu, după ultima lăsare de cortină, cum să se furișeze mai neobservați și anonimi pe ușile de dîndos.

Ziaristii, piesa de debut a dramaturgului, a folosit din plin toate „resursele locale“ ale autorului și — deși rudă de sînge cu alte lucrări recent înaintașe, inspirate din același

AL. MIRODAN

TEATRU

Redactor responsabil: SILVIA SUR
Tehnoredactor: EUGEN NICU

Dat la cules 10.2.1964. Bun de tipar 08.04.1965. Apă-
rut 1965. Tiraj 4660 ex. Brosate 4080 ex. Legate $\frac{1}{2}$, 580 ex.
Hârtie tipar înalt tip A de 63 g/m². Format 5-10×8-10/16.
Coli editoriale 16,36. Coli tipar 25,5. Planșe tipo 1. A
nr. 17.787/1964. C. Z. pentru bibliotecile mari 812. C. Z.
pentru bibliotecile mici 812-2.

Intreprinderea Poligrafică „13 Decembrie 1918”.
Str. Grigore Alexandrescu nr. 93-95, București R.P.R.
Comanda 2550.

mediu (*Al optulea păcat* de subsema-
natul și *Ultima oră* de M. Sebastian)—
a știut să rupă orice legătură fa-
miliară cu acestea și să devină o piesă
de ea stătătoare și cu precisă iden-
titate proprie, dacă se poate spune
așa, înscriind unul dintre cele mai
trainice și binemeritate succese ale
noii noastre dramaturgii.

Cu *Ziaristii*, tânărul dramaturg s-a
născut de la început matur și era
de așteptat ca, după o scurtă și
originală incursiune în domeniul atât
de dificil și limitat al pieselor într-un
act, Mirodan să revină la sentimente
mai... lungi și să dea teatrului
contemporan pe celebrul său 702,
care, după o frumoasă carieră pe
scenele românești, a însoțit *Ziaristii*
spre orbita circulației dramatice uni-
versale.

Tudor Mușatescu

(Din Caietul = program al spec-
tacolului Șeful sectorului suflate.
la Teatrul de Comedie = Pucurești.
stagionca 1963 = 1964.)

AL. MIRODAN

TEATRU

1965

EDITURA PENTRU LITERATURĂ

ZIARIȘTII

Piesă în trei acte
(4 tablouri)

PERSONAJELE

CERCHEZ, 27 de ani, redactor-șef al ziarului *Viața tineretului*
 TOMOVICI, 33 de ani, redactor-șef adjunct, un cetățean distins
 BRÎNDUȘ, 22 de ani, corespondent special, secretarul organizației U.T.M.
 MARCELA, 22 de ani, șefa secției scrisori
 TOTH, 32 de ani, șeful secției de propagandă, secretarul organizației de partid
 LEU, vreo 40 de ani, administrator
 MIȘU, 28 de ani, secretar de redacție
 ROMEO, 36 de ani, reporter special
 GURĂU, 28 de ani, șef al secției de cadre
 VIIȘORU } redactori ai ziarului
 PIETROSU }
 DORINA, 26 de ani, secretara lui Cerchez
 PAMFIL, 40 de ani, un tip „tare”
 UN MUNCITOR TIPOGRAF BĂTRÎN
 UN MUNCITOR TIPOGRAF „SPIRT”
 GOROBETE, 24 de ani, paznic
 UN CORECTOR
 SEVASTA, 50 de ani, femeie de serviciu

Tipografi, corectori, oameni de serviciu

Acțiunea se petrece în zilele noastre.

Camera conducerii ziarului Viața tineretului. Aici lucrează, la două birouri față în față și despărțite printr-o masă de consiliu, Cerchez și Tomovici.

E dimineață. Ora zece. În redacție activitatea începe a se înfirișa.

Sevasta, care face, ca în fiecare zi, curățenie, apoi Marcela și Dorina.

SEVASTA: Tii, ce mai comedie... Iar se strâng nori pe cer, să știi c-o să plouă. (*A terminat, se apucă să-și strângă lucrurile.*)

MARCELA (*intră cu mai multă sau mai puțină prudență în cameră; n-o vede pe Sevasta, pune niște ghiocci într-un vas așezat pe biroul lui Cerchez, apoi, întorcându-se, o zărește pe Sevasta și, stînjinită, murmură*): Noroc!

SEVASTA (*care înțelege toate cu înțelepciunea-i de femeie*): Noroc să dea Dumnezeu (*se uită cu înțeles la flori*) ...dac-o mai putea și el, săracul.

MARCELA: De ce să nu poată?

SEVASTA: Știu eu, de la o vreme parcă a mai îmbătrînit și el. Uită-te la mine. Eu, de cînd cu reumatismele, m-am rugat lui Dumnezeu să se milostivească de mine, ca să fie mai puțin praf în redacție. Dar nu se poate. Fără praf nu se poate pe lumea asta! Uită-te, de pildă, la scăunelul ăsta!

MARCELA: Taburetul...

SEVASTA (*iritată că i-a fost rupt firul gândirii*): Taburelul... sigur că da... taburelul... Asta voiam să zic și eu... Ia nu mă dăscăli atîta, că și eu sînt de la redacție, nu de la administrație... și știu eu ce zic... Uite, taburelul ăsta, cît îi de lustruit, tot prinde praf... și degeaba-l frec eu astăzi, că mîine dimineată iar îl găsesc plin de praf... Nu, oricît ai munci — și eu muncesc aici de cinci ani împliniți — fără praf nu se poate!

DORINA (*care a intrat cu ziarele, ușor ironică*): Ești o comoară de înțelepciune, tovarășă Sevasta!

SEVASTA: Ei, fetițo, eu nu știu cît știu, dar ceea ce știu, știu! (*Trebăluiește mai departe, clătînînd din cap. Între timp, a dat drumul la radio.*)

DORINA (*se apropie de Marcela, remarcă ceva și întreabă cu mirare*): Cum, și tu?

MARCELA (*tresărînd*): Cum... și eu?

DORINA: Și tu ai... căpătat parfum?

MARCELA (*pe jumătate ușurată*): ...Da... o sticlută de...

SEVASTA (*a urmărit cu coada ochiului discuția, se apropie intrigată și scoate din geantă o sticlută pe care, după cum se vede, o păstrează cu deosebită mîndrie*): Ce înseamnă asta? Tovarășul Cerchez a adus parfum la toate femeile din redacție?

DORINA: Haide, n-ai de ce să fii geloasă. Tovarășul Cerchez a adus parfum pentru toată lumea, și pentru fete, și pentru băieți... Orișunde-ți întorci capul în redacție, simți parfumul lui Cerchez.

SEVASTA (*bombănînd*): N-am mai pomenit de cînd sînt bărbat mai neros. (*Pleacă.*)

MARCELA: Am auzit că s-au petrecut lucruri noi în redacție. (*Cu voit aer de indiferență.*) Parcă s-a mai schimbat șeful de cînd a venit de la Moscova.

DORINA (*ușor gînditoare și îngăduitoare*): Da, dragă, e ceva mai calm și... ceva mai... (*Face un gest echivoc.*) Zilele trecute — cît ai fost tu la Cluj — ne trezim cu un afiș: „Plenară extraordinară de redacție“. Înțelegi, dragă, toată lumea ardea de nerăbdare să afle mai repede despre ce-i vorba. Credeam că s-a întîmplat cine știe ce... Cînd colo, Cerchez se ridică și întreabă: „Cine n-a mai fost pe teren în ultima lună?... Să ridice două degete“... Îți închipui tu, a fost o nebunie, au ridicat mîna vreo douăzeci și cinci de oameni... „Bun... faceți formele și plecați în țară.“ „Cînd să plecăm, tovarășe Cerchez?“ „Mîine.“ „Și unde?“ „Oriunde, fiecare într-altă regiune. Propunerile se găsesc la secretariat. Șefii de secție vor raporta pînă la orele patru. Ridicăm ședința...“ Cerchezism curat!... Ce să-ți spun, tu, a fost ceva în sală...

MARCELA: Și au plecat?

DORINA: Închipuie-ți, dragă, pînă la unul. Parcă plecau oamenii în exod. Dar se stabilise un plan extraordinar. Fiecare trebuia să telefoneze peste două zile o corespondență cu tema: „Un fapt petrecut la ora douăsprezece“. Băieții au telefonat. Brînduș a aranjat materialul pînă la patru noaptea, și așa au ieșit paginile speciale de ieri. „La ora douăsprezece în R.P.R. ...“ A fost un succes nebun... Am primit vreo cincisprezece telefoane de felicitare. Am impresia că se schimbă ceva în redacția noastră, vorba lui Brînduș: „Șeful e în formă de șut“... Și mai pregătim încă niște lovituri. Am bătut alaltăieri toată seara la mașină.

MARCELA (*afîțată*): Ce anume?

DORINA: Secret... Dar stai... am uitat chestia cea mai grozavă. Păcat că n-ai fost la gazetă. Ieri se convoacă din nou plenară extraordinară.

MARCELA: ...în care Cerchez...

DORINA: Stai puțin. În care Cerchez se scoală foarte liniștit și-i întreabă — auzi, dragă, e fenomenal!... „Cine n-a mai gândit în ultimele trei luni de zile, să ridice două degete în sus.“

MARCELA (*atinsă*): Nu se poate!

DORINA (*încântată de efect*): Se poate totuși. Și eu îmi închipuisem că nu se poate, dar se poate.

MARCELA (*concentrată*): Și cum au reacționat oamenii?

DORINA: Să nu mai vorbim de asta, a fost ceva fenomenal.

MARCELA (*impacientată*): Și?

DORINA: Și... au ridicat mâna, pînă la urmă, vreo doisprezece oameni.

MARCELA: Extraordinar! Și?

DORINA: ...,Toți tovarășii care n-au gândit destul în ultima vreme sînt obligați să se ducă pe o bancă în Parcul Libertății și să gîndească o zi întregă.“

MARCELA: Adică, cei doisprezece...

DORINA: Nu, asta-i culmea... ceilalți!

MARCELA (*întoarsă*): Nu înțeleg!

DORINA: Nici eu n-am înțeles... și l-am rugat să-mi explice. N-a vrut. Mi-a spus că dacă nu înțeleg, să mă duc și eu în Parcul Libertății...

MARCELA (*revelație*): Înțeleg! Înțeleg! (*Privește la ceas.*) Eu mă reped nițel pînă-n secție. Cînd vine șeful, fii drăguță și dă-mi un telefon... Da?

CERCHEZ (*întră năvalnic, se ciocnește de Marcela*): Noroc, Marcela! Mă căutai pe mine? (*Își scoate raglanul.*)

MARCELA (*pierdută*): Nu, adică... da... Căutam ceva... un ziar... O *Scînteie*...

CERCHEZ (*caută printre ziare și cu un aer silit, absent*):

O *Scînteie*? Nu, nu cred că am... Nu, n-am nici o *Scînteie* pentru tine... Încearcă în altă parte... Poate vrei *Munca*? E tot ceea ce-ți pot oferi...

MARCELA: Nu, mulțumesc, o am și eu... (*Iese urmărită de privirile Dorinei.*)

CERCHEZ (*n-are astîmpăr, nervos, umblă de colo pînă colo. Se așază, se ridică*): Ce mai zici, Dorina? Se încălzește vremea, ai? Vine primăvara...

DORINA: Unde vedeți dumneavoastră primăvara, tovarășe Cerchez? Vai de mine, nu v-a înghețat destul vîntul de-afară?

CERCHEZ (*bătînd cu mîna filele calendarului de birou*): Scrie-n calendar, Dorino, scrie-n calendar... Cine m-a căutat?

DORINA (*cu un carnețel în mînă, ca o adevărată și conștiincioasă secretară*): Mulți... Tovarășul Popa de la C.C.

CERCHEZ: Știu... Am vorbit cu el de-acasă.

DORINA: Pe urmă, de la partid... aveți ședință astă-seară la opt.

CERCHEZ: Ți s-a spus despre ce e vorba?

DORINA: Da, analiza ziarului *Realitatea*.

CERCHEZ: În sfîrșit, bine că s-au trezit și tovarășii. O să fie zglobiu. (*Răsfoiește un ziar Realitatea.*) ...Asta-i realitatea?

DORINA: Au telefonat în două rînduri de la școala de cadre.

CERCHEZ (*agresiv*): Ce vor?

DORINA: Spuneau că le-ați făgăduit să predați o lecție.

CERCHEZ (*vag*): A, da... mi-aduc aminte.

DORINA: Și mi-au transmis trei subiecte, ca să alegeți unul dintre ele. (*Citește.*) Primul subiect: „Acumularea primitivă în Țările Romînești în veacul al

XVIII-lea“. Al doilea : „Despre realismul socialist în artă“... al treilea : „Grija față de om, esența politicii partidului nostru“. Ce să le spun?

CERCHEZ (*rezolvă nervos într-o clipită*) : „Acumularea primitivă“ mă lasă rece la ora de față... „Realismul socialist“ nu mă lasă rece, dar e poveste cu bucluc. Aleg „grija pentru om“... Altceva?

DORINA : ...Societatea pentru răspîndirea științei...

CERCHEZ (*întrerupînd-o*) : Știu... spune-i tovarășului Tomovici să mai răspîndească și el puțină știință, că eu am ținut destule conferințe... mai ales, că săptămîna asta vreau să le vorbesc, în redacție, despre vizita la *Komsomolskaia Pravda*.

DORINA : V-a căutat scriitorul Romano...

CERCHEZ : ?!

DORINA : Se plînge că a primit prea puțin pentru traducere...

CERCHEZ : Ce traducere?

DORINA : Nu știu precis. Poezia era, dacă țin minte, pe trei coloane, pînă-n foileton.

CERCHEZ : Și cît a primit?

DORINA : Opt sute...

CERCHEZ : Individul ne-a cerut bani și pentru protestul împotriva condamnării la moarte a lui Beloianis... Băiat bun.

DORINA : Atunci... nu-i mai dăm... nu-i așa?

CERCHEZ (*departe*) : Exact... Cinci sute... Ai grijă să i se trimită acasă... Fulger.

DORINA : Merită?

CERCHEZ : Nu... Altceva?

DORINA : Au venit și cîteva invitații. (*Le citește una după alta*.) Astă-seară, recepție la asociația vîntorilor înaintați.

CERCHEZ : La care ziarul *Viața tineretului* va fi cu onoare reprezentat de către redactorul-șef adjunct, tovarășul Tomovici. Să i-o dai lui, de cum vine.

DORINA : Deschiderea expoziției : „Noi descoperiri arheologice în munții Cărpiniș“.

CERCHEZ (*își suflă nasul*) : Foarte interesant. La secția culturală!

DORINA : Și o invitație pentru meciul internațional de fotbal de mîne.

CERCHEZ (*subit înviorat, apucă invitația și o viră în buzunarul de la piept*) : Oho, Dinamo—Mosquito!... Las-o aici, că șade bine.

DORINA (*perfidă*) : Numai să nu fiți chemat mîne la vreo ședință.

CERCHEZ (*care marșează*) : Nu există! Ascultă-mă pe mine, că-s om bătrîn. Nu există activist cinstit în țara romînească care să țină ședință mîne după amiază, la ora trei și jumătate. Las', că-ți spun eu odată o chestie în legătură cu asta... (*Acuma n-am vreme... Apoi.*) Apropo... să nu porți rochii în carouri... Tu ești... hm!... bine... cam plinuță, iar carourile îngrașă... Ar trebui să porți rochii în dungii verticale. (*Absent, răsfoiește niște dosare.*) Ai grijă... ai grijă... că altminteri nu te mai iubește bărbatul.

DORINA (*gîsculiță*) : Vai, tovarășe Cerchez, bărbatul meu mă iubește orișicum aș fi.

CERCHEZ (*adîncit, murmură în hîrtii*) : Crezi? (*Acum atent.*) Auzi, Dorina, cheamă-l pe tovarășul Gurău.

DORINA : Așteaptă dincolo.

CERCHEZ : Bun. După aceea, pe Leu.

DORINA : De cînd vă caută... A ajuns la desperare...

CERCHEZ: Asta-i meseria lui de administrator, să ajungă la desperare... Da... Și vezi ce s-aude cu tovarășul Toth. Urma să organizeze aseară un raid prin redacție, în legătură cu scrisorile. Roagă-l să mă viziteze rapid. (*Dorina iese, intră Gurău, șeful secției de cadre.*) Ce-i cu mutra asta pe tine, Gurăule? Arăți ca un șef de cadre dintr-o schiță negativistă. (*Sună.*)

GURĂU: Ei, tovarășe Cerchez, noi, cei de la cadre, nu ne jucăm...

CERCHEZ: Nimeni nu se joacă pe lumea asta, Gurăule... Nici măcar copiii. Ți-am văzut dosarele... (*Le arată.*) Al lui Guriță nu-mi place.

GURĂU: De ce, tovarășe Cerchez? Dosarul e curat. Tatăl a fost acar, mama ufederistă. Au murit amândoi acum cinci ani. Părinții merge, prin urmare. Doi la mână, ar fi că n-are nici frați, nici surori. Și, trei la mână: să zicem că ar avea un unchi sau vreo mătușă. Dar n-are, tovarășe, n-are nimic. Omul e curat ca lacrima.

CERCHEZ: O familie ideală...

GURĂU: Să vă spun drept, tovarășe Cerchez, dosar ca al lui, mai rar. La alții nu se poate să nu găsești câte ceva. Guriță însă, tovarășe Cerchez, n-are nimic, nici măcar un unchi de-al doilea. E, dac-ar fi toate dosarele ca al lui Guriță!...

CERCHEZ: Înțeleg, Gurău, actul de naștere e bun... Dar... cazierul?

GURĂU: Cazierul?

CERCHEZ: Da, viața lui, firea lui, însușirile lui! Știe să scrie sau nu? E inteligent sau nu? Are carte sau n-are? Despre maică-sa ai strâns cincisprezece referințe, despre el numai trei. Pe cine angajăm noi la gazetă, pe mama lui Guriță, sau pe Guriță?

Prefer să aibă talent și o mătușă, decât... Verifică-l, te rog, mai cu grijă. (*Îi întinde dosarul. Intră Dorina, care a fost chemată. Către Dorina.*) Ai vorbit la administrație să i se trimită cinci sute de lei martirului ăla de Romano?

DORINA: Am aranjat. A plecat chiar adineauri o curieră cu banii.

CERCHEZ: Bun, ai grijă să-i dai un telefon... Și... vorbește-i... politicos... Explică-i că s-a făcut o greșală la administrație... Licheaua! (*Dorina iese. Către Gurău, în continuare.*) Pe Voinescu însă aș fi de acord să-l aducem în redacție. (*Intră Tomovici, cam zgribulit, își scoate pardesiul și șapca, dă mâna cu cei de față.*)

TOMOVICI (*acrit*): E o vreme infernală afară.

CERCHEZ: Las', că nici înăuntru nu-i prea călduț... Șterge-te, Tomoviciule, de noroi, că iarăși se supără Sevasta...

TOMOVICI (*plictisit*): Da... da...

GURĂU: Să știi însă, tovarășe Cerchez, că el nu vrea să vină la ziar. E încăpăținat ca un catîr...

TOMOVICI (*care a aruncat o privire asupra dosarelor*): Discutați despre Voinescu? E cam aiurit. L-am propus pentru secretariatul de redacție.

CERCHEZ: Aha... Și de ce nu vrea să vină?

GURĂU (*făcînd un semn echivoc*): Are... Spune că vrea să cînte din vioară, să se facă artist.

TOMOVICI (*ironic*): ...Emerit însă... numai emerit...

GURĂU: Eu am propus să i se traseze sarcină pe linie organizatorică. Știți, el ne-a fost repartizat de la școala de cadre...

CERCHEZ (*pe gânduri*): Și... cîntă bine?

GURĂU (*surprins*): Asta nu știu... Dar... bine, tovarășe... nu l-a trimis organizația la școală pe doi

ani pentru asta?... De ce a băgat U.T.M.-ul capital într-însul, tovarășe?... De ce l-a învățat marxism-leninismul... Ca să cînte?

CERCHEZ: Auzi, Gurăule...

GURĂU: Tovarășe Cerchez, dați-mi voie... Voinescu...

CERCHEZ (*nu vrea să-l întrerupă pe Gurău*): Te rog...

GURĂU: Voinescu a fost repartizat la redacție. Vorbiți dumneavoastră cu el. Puneți problema tare, lămurii-l cu linia organizației și scoateți-i gărgăunii din cap.

CERCHEZ: Ferească Sfîntul! Dacă-i scot gărgăunii, cu ce mai rămîne? Și, de altminteri, gărgăuni dintr-a-ceștia nici nu pot fi scoși. Gurăule, ascultă-mă pe mine, că-s om bătrîn : inesia, ca și femeia, nu trebuie îmbrățișată fără dragoste.

TOMOVICI: Cerchez dragă, în '45... pe vremea noastră...

CERCHEZ: Știu... așa era firesc să se întîmple. Multe femei și multe profesii au fost îmbrățișate fără dragoste.

TOMOVICI: Fără îndoială. Și totuși, nu s-a răsturnat pămîntul.

GURĂU: Just!

CERCHEZ: Pămîntul nu se răstoarnă niciodată. Oamenii însă...

GURĂU: Uitați-vă la mine, tovarășe Cerchez. Pe mine, parcă m-a întrebato cineva dacă-mi place să muncesc pe linie de cadre? Nu m-a-ntrebat. Mi-a trasat ca sarcină tovarășul Doboș... Și doar vedeți că...

CERCHEZ: Văd... văd...

TOMOVICI: Cred că Gurău are dreptate. În fond, nu văd de ce ar trebui să ne plecăm în fața ambițiilor și capriciilor oricărui arivist.

CERCHEZ (*răsfoind dosarul*): Pare-mi-se că vă cunoașteți de multă vreme. Ați fost prieteni într-un timp... El te-a indicat pentru referințe.

TOMOVICI: Mda... l-am cunoscut... cîndva... Cred că i-ar prinde bine vreo doi-trei ani de secretariat de redacție.

GURĂU: ...Unde, să știți, ar putea să cînte cît poștește, ha-ha!

CERCHEZ: Ai și umor, Gurăule... Cine a mai pomenit secretar de redacție care să cînte? (*După o clipă de tăcere.*) Zici că ai discutat cu el serios?

TOMOVICI: S-a discutat, sigur că s-a discutat... Ce-tățeanul e un aventurist care se visează celebritate.

CERCHEZ (*răsfoind dosarul*): Se poate, Tomovici? Tocmai tu, care îi ești prieten să...

TOMOVICI: Am fost... Cîndva... De altminteri, asta n-are nici o importanță. Aici nu-i vorba de prietenie. Aici e vorba de altceva. E vorba de interesele gazetei. Voinescu este un activist cu oarecare experiență, a absolvit școala de cadre, a fost repartizat la noi — știi prea bine că ne trebuie încă un secretar de redacție — și nu văd pentru ce am abdicat atît de ușor... Nu vrea să vină... Ei, și? Nici mie nu mi-a făcut plăcere să stau la ziar nouă ani de zile în același loc, și totuși nu am dezertat. Și eu aș fi vrut poate să fac altceva... Să scriu o carte, să iau Premiul de Stat, sau mai știu eu ce decorație, dar n-am fugit de îndatoriri... Parcă Voinescu ar fi singurul om din țara romînească care (*parodiind*) vrea să cînte. Dar cînd sînt în joc interese de partid... mai de preț... atunci renunți.

CERCHEZ: A cînta este o chestiune de partid, Tomovici.

GURĂU (*întrerupe*): Și eu am discutat cu el toate problemele, le-am frământat personal, tovarășe. Omul e îndărătnic. (*Își aduce aminte.*) Aseară i-am cerut să dea în scris că vrea să cînte. (*Scotocește o hîrtie din buzunar, o despătorește și i-o înmînează lui Cerchez.*) Uitați-vă și dumneavoastră.

CERCHEZ (*citește mai întîi în gînd, apoi murmură cuvinte indescifrabile și sfîrșește cu*): „...vă rog stăruitor să dați curs dorinței mele, care este aceea de a deveni violonist... Vreau să cînt. Acesta este visul meu de ani de zile“...

GURĂU (*spiritual*): Vrea să cînte!

CERCHEZ (*desface stiloul, așază hîrtia pe birou și, hotărît, scrie rezoluția în colțul de sus al declarației*): „Să cînte!“ Semnat: „Cerchez“. (*Și, apăsător, aplică ștampila, apoi îi întinde hîrtia unui Gurău uluit.*)

GURĂU: Bine, tovule, dar...

TOMOVICI: Țara arde și baba se piaptănă...

CERCHEZ (*categoric*): Țara nu arde, Tomovici... baba... nu mi se pare a fi babă... Și... la urma urmei... de ce să nu se pieptene?

GURĂU: Și cu celelalte dosare de la școala de cadre ce facem?

CERCHEZ: Cu ceilalți oameni? Trimite-i să stăm de vorbă cu dîșii, mîine la 11 dimineața. Dar trebuie să-i întreb: „Mă, care visați noaptea-n somn că sînteți mari gazetari? Ai?“

GURĂU: Hă... da' nu e musai să viseze că sînt mari...

CERCHEZ: Gurăule, tinerii noștri nu visează să fie mici... Și-i întreb: „Care dintre voi se zvîrcolește ca pe jăratnic să-și vadă numele la gazetă, să fie citit, cunoscut și iubit? Care dintre voi citește zece cărți și douăzeci de ziare pe săptămîină, care dintre voi se ia la bătaie pentru un scriitor,

care și-ar da un an din viață pentru ca după ce i-a apărut un articol drăcesc la gazetă să primească un telefon de felicitare, acasă, noaptea la ora 3, de la Geo Bogza?“

TOMOVICI: Fantezie...

CERCHEZ: Și fantezie... Pentru că după aceea îi vom pune să scrie două-trei pagini bătute la mașină, pe care le vom citi în colegiu și le vom discuta... Ne vedem mîine. (*Gurău iese, intră Dorina.*)

DORINA: M-ați chemat?

CERCHEZ: Tovarășul Leu... (*Se scotocește prin buzunare în căutarea unei batiste și dă peste o sticlută cu parfum, pe care i-o întinde lui Tomovici.*) Uite... Tomovici, tot mi-a rămas niște parfum, ia și sticluta asta... că nu strică.

TOMOVICI (*ironic*): Mulțumim pentru atenție.

CERCHEZ (*absent*): ...Dar de tine nu se mai prinde... că ai început să chelești. (*Tomovici a luat sticla. Dorina a ieșit discret. Leu intră, agitînd cu despe-rare mîinile.*)

LEU: Vai de capul meu, tovarășe Cerchez, dac-ați ști de cînd vă caut... Credeam că nu mai ajung la dumneavoastră...

CERCHEZ (*bine dispus*): Ești irezistibil, Leule. În fața ta mă înclin pînă la pămînt. (*Ceea ce și face.*)

LEU (*ștergîndu-și nădușala de pe frunte*): Glumiți, tovarășe Cerchez...

CERCHEZ: Eu nu glumesc niciodată... De altminteri, nici nu există glume... Stai jos, te rog...

LEU: Hm... mă rog... cum doriți dumneavoastră. Știți, trebuie să aprobați bugetul pe martie. Am întîrziat cam mulțisor...

CERCHEZ: Știu, știu, am întîrziat! Trebuie să intrăm în viteză. Fulger! (*Intră Toth și Brînduș, țînînd*

în mână teancuri de scrisori. Către noii veniți.)
Gata raidul cu scrisorile? (*Le face semn să ia loc.*
Toth se așază în stînga lui Leu, Brînduș, în dreapta.)
...Fii cu băgare de seamă, Leule! Pe flancul stîng,
Toth, secretarul organizației de partid...

TOTH (*zîmbind*): ...Care acordă o deosebită atenție
problemelor administrative...

CERCHEZ: ...pe flancul drept, Brînduș, secretarul orga-
nizației U.T.M....

BRÎNDUȘ (*acru*): ...al cărui ideal în viață este să
fie numit pentru o singură zi ministru al fi-
nanțelor.

CERCHEZ: Eu, în față... Numai spatele-ți este asigurat :
în caz de retragere.

LEU: Hă, păi e tovarășul Tomovici acolo.

CERCHEZ (*scurt*): Tovarășul Tomovici nu ia parte la
discuția noastră. Se ocupă cu altele... Leule, nu
sînt de acord cu tine. Bugetul trebuie schimbat
din cap pînă-n picioare.

LEU (*speriat*): Cum se poate una ca asta? Schimbat?
Din cap?... Chiar din cap?

CERCHEZ: Din cap, firește, că dacă nu schimbi capul,
nu se schimbă nici picioarele.

LEU: Dar ce-au să zică tovarășii de la administrativ...
că le-am întocmit după directivele lor...

CERCHEZ (*care în fundul sufletului înjură de ceară*):
În sfîrșit. Uite ce e, Leule, azi dimineață am
făcut o călătorie instructivă. Mai întîi am fost la
cămin: cearșafurile sînt zdrențuite. Nu s-a mai
cumpărat lenjerie de șapte luni de zile. De ce?

LEU: Nu-s trecute în buget... Să...

CERCHEZ: Așa... Geamurile de la odaia fetelor sînt
țândări. De ce?

LEU: Nu-s trecute în buget.

CERCHEZ: Am înțeles. Ușile de la parter n-au clanțe.
De ce?

LEU: Nu-s trecute în buget... Să vedeți... banca...

CERCHEZ: Perfect. Trece-le. Înțelegi?

LEU: Dar...

CERCHEZ: Trece-le! Cine-i administrator acolo? Vă-
tăjelu, dacă-mi aduc bine aminte, nu?

LEU: Da...

CERCHEZ: Dumnealui este trecut în buget?

LEU: Este...

CERCHEZ: Scoate-l!

LEU: Tovarășe... Cum?... Aha!... Mă rog. Cum doriți.
Eu n-am nimic contra. Scoatem pe Vătăjelu
(*iluminat*) și punem în loc șase cearșafuri noi
pentru cămin.

CERCHEZ: Nu, nu poți înlocui un om, fie chiar vechi,
prin șase cearșafuri, fie chiar noi. O să-l punem
administrator pe (*către Brînduș*) ...omul tău...
cum îl cheamă? Pe paznicul acela de pe coridor,
care n-are ce păzi, citește *Război și Pace*, mănîncă
toată ziua salam cu pîine, și arde gazul de po-
mană opt ceasuri încheiate pe zi.

BRÎNDUȘ (*încearcă marea cu degetul*): Gorobete?
Ar fi vrut să intre în redacție. Nu scrie rău...
Are el ceva...

TOMOVICI (*acru, de la biroul lui, de unde răsfoiește*
gazetele): Iarăși aventuri? Nu ne-am lecuit de
revoluții?

CERCHEZ: Foarte bine. Dacă va face treabă la cămin,
înseamnă că are suflet bun. Iar dacă are suflet
bun, și pe deasupra și talent — dar talent, Brîn-
dușule — ceea ce urmează a se vedea, îl vom unge
mai tîrziu gazetar. O să ne gîndim. (*Sună tele-
fonul.*)

BRÎNDUȘ: Te-a luat șeful în niște focuri, Leule!...
LEU (*face un gest de neputință*).

CERCHEZ (*care s-a întors*): Mai departe. La căminul de pe bulevard, unde locuiesc cincisprezece oameni de la redacție, liftul șade înțepenit de vreo șase luni. Cum naiba să urce tovarășii noștri șapte etaje în fiecare zi?

LEU: Liftul? Tovarășii de la administrativ spun că locatarii pot urca scările și pe jos.

CERCHEZ: Sigur că pot. Și încă cum!... Dar te-ai întrebat vreodată în ce hal ajunge omul sus, dacă urcă pe jos? Tu vrei să intrăm în socialism pe targă?

TOTH (*intervenind în discuție*): Și lumina... lumina de ce se stinge din cinci în cinci minute?

LEU: Lumina? Are nevoie de o instalație care costă mult... Și tovarășii de la gospodărie nu sînt de acord să se investească bani pentru lumină. Sînt altele mai importante!

BRÎNDUȘ: E gigantic! Mai importante decît lumina!... Sînt altele mai importante decît lumina?

TOTH: Și cum să învețe carte tovarășii noștri?

CERCHEZ: Cum să trăiască?

BRÎNDUȘ: Cum să gîndească, Leule?

LEU: Hă! Parcă pe întuneric nu se poate gîndi?

BRÎNDUȘ: Nu se poate, Leule!

TOTH: Se poate, dar e foarte greu.

LEU: Tovarășe Cerchez... vă rog... Eu n-am nimic contra ca să fie și ascensor, și lumină, dar dacă tovarășii de la administrativ au spus așa... înțelegeți și dumneavoastră... Tovarășii de la administrativ au anunțat în ședință că nu trăim în comunism. A! Cînd om ajunge în comunism... mă rog... eu n-am nimic contra... Atunci o să fie

cu totul altfel. În primul rînd, în comunism ni se va aproba un alt buget... În al doilea rînd, toți sindicaliștii vor avea parte de o viață fericită...

CERCHEZ: Bine, bine. Pînă una alta, însă, ai grijă și dă-le băieților un avans în contul fericirii din comunism... (*Aruncă nervos chibritul aprins în coșul cu hîrtii.*) Ce dracu, Leule, în pieptul tău (*arată pieptul lui Leu*) bate o inimă sau un buget?

LEU: Eu n-am nimic contra, tovarășe Cerchez, să bată o inimă, dar dacă tovarășii de la administrativ... (*Intră Dorina.*)

DORINA (*bagă capul pe ușă*): ...

CERCHEZ (*către Dorina*): Spune.

DORINA: Secretariatul întrebă cînd va fi gata materialul (*citește*) „Despre grija față de cadre în organizațiile U.T.M.“?

TOMOVICI (*către Cerchez*): L-ai și scris? E foileton?

CERCHEZ: Nu, articol de fond. (*Către Dorina.*) Astăseară pe la nouă. Și spune amicilor [să-mi dea pace... și (*se uită la ceas*) să vină mai tîrziu cu macheta numărului la zi.

LEU (*pe care Cerchez l-a uitat*): Tovarășe Cerchez...

CERCHEZ: Leule, mă omori! Ce mai vrei? Am 15.217 treburi de rezolvat, și peste un ceas, cel tîrziu, trebuie să scriu articolul de fond despre grija față de cadre.

LEU: Tovarășe Cerchez... eu n-am nimic contra ca dumneavoastră să scrieți articolul de fond... dar noi... de unde luăm fondurile?

CERCHEZ (*pare-se că nu-și amintește*).

LEU (*vrea să-i aducă aminte*): Fondurile pentru ascensor...

CERCHEZ (*face un gest cu mîna, care în limbajul inițiaților înseamnă*): „ai să găsești o soluție pînă la

urmă“, apoi face un gest indicînd mersul unei motociclete).

LEU (*care vede deschizîndu-i-se în faţă o prăpastie, răspunde şi el prin gesturi, ca şi cum nu i-ar veni să creadă*): Cum?...

CERCHEZ (*înclină binevoitor din cap*): Da, da. Ți-am mai spus o dată. Organizăm un concurs de motociclete. Vindem 30.000 de bilete. Jumătate C.C.S.-ului, jumătate noi...

LEU (*sufocat*): Cum? Un concurs? Contabilitatea mi-a spus că nu există capitol bugetar și n-avem voie.

BRÎNDUȘ (*înnebunit*): De ce să n-avem voie, tovarășe Cerchez? Asta-i absurd! Eu nu-nțeleg de ce să n-avem voie...

TOMOVICI: De fapt, nu prea cadrează cu un ziar de ținută.

LEU: Au spus că nu e principial să luăm jumătate.

CERCHEZ (*înfuriat*): Principialitate înseamnă ascensor.

LEU: Tovarășe Cerchez... dar ce-o să spună tovarășii de la administrație?

CERCHEZ: Lasă, mă, că tu ești băiat deștept.

LEU (*gesticulează, paralizat, se apucă cu mâinile de cap*).

CERCHEZ (*care umblase la sertarul din mijloc al biroului, dă — întîmplător, firește — peste niște parfum. Scoate o sticlă și i-o întinde lui Leu*): Na, Leule, mai ia și tu niște parfum... că-ți trebuie...

LEU: Bine... dar... mi-ați mai dat trei sticlute...

CERCHEZ (*îl bate protector pe umăr*): Nu face nimic... Pentru un administrator ca tine, nu e niciodată prea mult...

BRÎNDUȘ: Fii tare, Leule, nu uita că și tu făurești istoria...

LEU: Eu n-am nimic contra să făuresc și istoria... (*Iese impleticindu-se.*) Dar ce-o să zică tovarășii de la administrativ?...

TOTH: Istoria te-așteaptă.

CERCHEZ: La ordinele domniei-sale.

TOTH (*notează ceva, se uită la ceas*): Care este rezultatul raidului?

BRÎNDUȘ (*rînjind*): Foarte plăcut.

TOMOVICI: Iarăși intri în alarmă.

TOTH: Cred că e o problemă care trebuie să ne preocupe serios. Am umblat aseară din secție în secție, cu Brînduș... Și am găsit 116 scrisori care așteaptă rezolvarea de mai bine de o lună de zile. Mai grav este că tocmai la secția de scrisori zac 48 de plicuri care așteaptă de o săptămîină și ceva răspuns!

CERCHEZ (*sună, intră Dorina*): Tovarășa Marcela!... Da. (*Ia plicurile și citește numele trimițătorilor.*) Vasile Naum — Petrila, Florica Ciobanu — Costești, Vasile Szábo — Țîrgu Mureș. Cine știe ce cuprind scrisorile acestea toate?... Mă băieți... dacă nu ne-o trăsni o dată partidul cu capul de toți pereții... să vedeți voi... (*Intră Marcela, șefa secției de scrisori.*)

MARCELA: M-ați chemat, tovarășe Cerchez?

CERCHEZ: Te-au chemat scrisorile acestea în număr de patruzeci și opt, pe care secția ce cu mai multă sau mai puțină onoare o conduci nici n-a binevoit să le cinstească cu atenția sa.

MARCELA: Tovarășe Cerchez!

CERCHEZ: Ce fel de ziaristă ești dumneata, dacă nu-ți pasă de tinerii noștri care ne scriu, ce fel de utemistă ești, ce fel de om?

MARCELA: Tovarășe Cerchez, dați-mi voie...

CERCHEZ: Nu-ți dau nimic. Patruzeci și opt de scrisori! Ai învățat aritmetică în școală, duduie, nu-i așa? Atunci, haide să facem o mică socoteală. Dacă fiecare scrisoare închide în ea un suflet de om, atunci înseamnă că ai azvîrlit patruzeci și opt de suflete într-un sertar... E o performanță pentru vârsta dumitale... Trebuie să recunoști... Ce zici, Brînduș?

BRÎNDUȘ (*mormăie ceva indescifrabil*).

CERCHEZ (*către Tomovici și Toth*): Bine, să nu mai pierdem timpul. Haideți la secretariat să vedem ce-i cu macheta. (*Marcelei.*) Stai aici, te rog, citește scrisorile și să ne spui ce-ai găsit mai de seamă. O să te ajute Brînduș. (*Face semn lui Tomovici și Toth și ies împreună. Marcela rămîne singură cu Brînduș.*)

BRÎNDUȘ (*temător*): Hai, dragă... să citim împreună... vrei?

MARCELA (*prăbușită*): Lasă-mă, te rog...

BRÎNDUȘ (*lovit*): Cum vrei... dar...

MARCELA (*dur*): Lasă-mă, ți-am spus!

BRÎNDUȘ: Marcela... dar ce s-a întâmplat... ce-i cu tine?

MARCELA (*veninos, izbucnește*): Ce s-a întâmplat... Nu înțelegi nimic... ești incapabil să înțelegi... Lasă-mă, te rog... du-te de aici... Îți mulțumesc foarte mult pentru ajutor... Hai, du-te.

BRÎNDUȘ: Iarăși? Dar, pentru numele lui Dumnezeu, spui mereu că nu te-nțeleg... Bine, nu te-nțeleg. Sînt de acord... Da' spune-mi tu, ce vrei să fac, cum pot să...? Spune-mi, ce pot să fac...?

MARCELA: Degeaba, tot n-ai înțelege...

BRÎNDUȘ: Marcela! Cum poți vorbi așa? Doar te iubesc... Știi că te iubesc.

MARCELA: Mă iubești! Nu știi ce-nseamnă să iubești... Lasă-mă, te rog, singură... Simt nevoie să rămîn singură...

BRÎNDUȘ: Marcela! Cum poți vorbi așa?... Tu mi-ai spus doar... Atunci de ce...?

MARCELA: M-am înșelat și eu... am crezut...

BRÎNDUȘ: Marcela! (*Se aud pași.*)

MARCELA: Gata... vine lumea... măcar să nu ne dăm în spectacol. (*Se așază amîndoi la masa de consiliu și încep să răsfoiască scrisorile. Intră Cerchez cu Toth, Tomovici și Mișu.*)

CERCHEZ (*cercetînd schița de paginație*): Ce „fond“ avem astăzi?

MIȘU: „Fondul“ tovarășului Toth, despre munca cu corespondenții.

CERCHEZ: E gata?

TOTH: Este cules, lipsește doar titlul. Brînduș a propus: „Cititorii noștri — stăpîinii noștri“. Ce părere aveți? Mie îmi place.

CERCHEZ: „Cititorii noștri — stăpîinii noștri“... Ce spui, Tomovici?

TOMOVICI: Brînduș se lansează iarăși în titluri de senzație. „Stăpîinii noștri“... mi se pare cam țipător.

BRÎNDUȘ: Țipător!... De ce țipător, tovarășe Tomovici? Dacă e adevărat, firește că e țipător. Adevărul țipă... Atunci, să-i dăm mai bine un titlu leșinat de articol de fond, care...

CERCHEZ: Ce ai, mă, cu articolele de fond? „Stăpîinii noștri“. Da, e cam țipător... Dar nu face nimica. Se aude mai bine... Îmi surîde... Autorule, faci cum crezi... Atunci...

TOMOVICI: Mă rog... E și chestie de gust...

CERCHEZ: Chestie de spirit.

(Toth se îndreaptă spre Brînduș și Marcela, pentru a le da o mîină de ajutor la cercetarea scrisorilor. Ceilalți, strînși în jurul lui Cerchez, discută numărul la zi. Vine și Brînduș la discuție, lăsîndu-i pentru rezolvarea scrisorilor pe Toth și pe Marcela.)

CERCHEZ (*cercetînd schița de paginație*): Așa... Ce-avem aicea sus?

MIȘU: Reportaj: „Cum se mărește producția conservelor de carne de vită în suc propriu“.

BRÎNDUȘ: „Gazetărie“! Cine citește asta? Aici, pe trei, ar trebui o chestie așa... să zbîrnie... un fitil...

TOMOVICI: À la *Tempo*, nu? Senzațional!

BRÎNDUȘ: Da, tovarășe Tomovici! De ce rîdeți, avem și noi senzaționalul nostru.

CERCHEZ: Îl avem, dar nu-l vedem. Unde-i Romeo?

BRÎNDUȘ: Vagabondează prin Munții Apuseni în căutarea noului... Of, tovarășe Cerchez, trimite-mă în țară și pe mine pe două săptămîni.

TOMOVICI: Trebuia să se întoarcă pînă acum... Mereu întîrzie...

CERCHEZ (*rîzînd, îl imită pe Romeo*): De-fect!

ROMEO (*a cărui voce se aude din anticameră*): De-fect! Dorino, trebuie să intru că mă așteaptă șeful... (*Intră vulcanic și volubil.*) Reporterul special, la ordinele dumneavoastră... (*Către Cerchez.*) Să trăiți, tovarășe Cerchez! (*Dă mîna apoi cu Tomovici. Către Brînduș, cu un deget pe buze.*) Te pup! (*Către cei de la masa de consiliu.*) Copii, v-am salutat din mers... (*Se agită fără contenire.*)

MIȘU: Ai adus, domnule, reportajul despre S.M.T.? E ora unsprezece și jumătate!

ROMEO: De-fect!

TOMOVICI: Dar interviul cu directorul de la Brad, pe care l-am planificat pentru săptămîna viitoare?

ROMEO: De-fect!

MIȘU: Și materialul despre darea de seamă a regiunii U.T.M.?

ROMEO: De-fect...

CERCHEZ: Romeo, ce mi-ai făcut?

MIȘU (*desperat*): E nenorocire. N-avem material de-ntîia.

ROMEO: Domol, domol, lăsați omul să răsufle o țîră! (*Se bate cu două degete peste obraz.*) Un obraz avem... *Finesse*...

MIȘU: Hai, domnule, vorbește o dată, că mă nenorocеști.

ROMEO: Mișule, tată, am nevoie de trei coloane... *Bref*: la gospodăria colectivă din Inești, ciobanul Vasile Porumbel, utemist, a învățat să cînte din flaut menuete de un compozitor austriac, nu știu dac-ați auzit dumneavoastră pînă acum de el: Mozart Amadeus Wolfgang... E un șoz...

BRÎNDUȘ: Este, ce să ne-nșelăm...

TOMOVICI: Dar cu asta nu construim socialismul.

ROMEO: Îmi pare rău, tovarășe Tomovici, mă jignești.

CERCHEZ: Mai departe.

ROMEO: Un bob zăbavă. În anul una mie nouă sute treizeci și șapte, înaintea erei noastre, Marin Dulămiță, grăjdar la castelul Peleş, a fost crunt bătut, dat afară și transferat pe stradă. Pricina: un capriciu al regretatului nostru monarh. Astăzi, în anul una mie nouă sute, știți dumneavoastră cît, era noastră, fiul lui Marin Dulămiță, inginer de suflete, își petrece sezonul la Sinaia, dormind cîte treisprezece ore pe zi în așternutul imperial al lui Franz Joseph. E un șoz...

BRÎNDUȘ: Este... Două șoz-uri.

ROMEO (*se bate cu două degete pe obraz*): Finesse!...

CERCHEZ: Mai departe!

ROMEO: Concis. Noapte rece de primăvară. La fereastra casei unde locuiește bătrîna Emilia Costache, văduvă de fochist, strălucește lumina. Bat la ușă, intru. Bătrîna îmi spune: „Ia loc, te rog. Tocmai vorbeam la telefon.“ — „Vai de mine, zic eu, nu vă deranjați.“ — „Alo! Da... Matei, ai grijă să nu răcești... Bine, dragul meu, la revedere! Am vorbit cu Leningradul, îmi zice... Știi, băiatul meu învață acolo.“ — „Aha, zic eu, și...“ Sonerie internațională. — „O clipă numai, dacă ești drăguț — sînt! — mai am o convorbire...“ — „Vă rog.“ — „Alo, Leana! Tu ești, mamă?... etc., etc., fiindcă nu sînt indiscret. „Te sărut.“ — „Știi, îmi zice, am vorbit cu Sofia.“ — „Cu Ioana, vrei să spunei.“ — „Nu, cu Sofia, lucrează acolo la ambasadă.“ Alt șoz.

BRÎNDUȘ: Genial! Cu cele două dinainte, fac trei!

CERCHEZ: Iar trei șoz-uri înseamnă un reportaj. Romeo, plaivazul!...

TOMOVICI: Mi-aș îngădui să întrerup entuziasmul colectiv printr-o întrebare indiscretă. Tovarășul Romeo trebuia să ne aducă niște reportaje despre mersul producției, și totuși...

CERCHEZ: Lasă, Tomovici, și asta e producție.

BRÎNDUȘ: Producem viață de calitate superioară: „Fabricat în R.P.R.“!

CERCHEZ: Romeo, cînd?... Că e douăsprezece fără cinci. (*Către Mișu.*) Pînă la ce oră mai poți primi reportajul?

MIȘU: Cel mai tîrziu la trei jumătate, patru.

ROMEO: De-fect-tu-lică! Dac-o fi la opt, să zici mersi...

MIȘU (*categoric*): Nu se poate, imposibil!... Dacă nu primesc materialul pînă la patru, nu mai intră în numărul de mîine. N-am cînd să-l mai culeg, tovarășe Cerchez. Linotipele sînt supraîncărcate... Reportajul trebuie scris pînă la patru, cel tîrziu, altminteri...

ROMEO: Ce vorbești, domnule?... Mă, da' toți v-ați făcut deștepți aicea... Scrie tu pîn' la patru reportajul... Uită-te la el!

CERCHEZ (*către Mișu*): Are dreptate. Nu poate să-l scrie pînă la patru. (*Către Romeo.*) Adu-l la opt, bătut la mașină. Și mîine, liber! Dar... (*Face cu degetul amenințător.*)

ROMEO (*supărat, semnul obișnuit*): Finesse!

MIȘU: Mă rog... Numai că aș vrea să vă atrag atenția, tovarășe Cerchez, că eu nu-mi iau răspunderea pentru apariția gazetei. În condițiile acestea, nu se poate lucra... Nu, categoric, nu se poate lucra.

CERCHEZ: Fii serios, domnule...

MIȘU: Dumneavoastră rîdeți, tovarășe Cerchez, dar așa este... cum vă spun eu. Dumneavoastră n-ați fost în tipografie să vedeți ce se întîmplă acolo. Se tipăresc patruzeci și două de gazete în același timp. E un infern... Eu, într-o săptămînă, am intrat în spital.

BRÎNDUȘ: Te privește. Dacă nu cauți noul...

MIȘU (*înnebunit*): Care nou, domnule? Parc-ai trăi în lună. Unde-ai mai văzut dumneata nou, într-o tipografie?

CERCHEZ: Lasă, mă, că tu ești băiat deștept...

MIȘU: Nu zău, tovarășe Cerchez, dumneavoastră glu-miți, dar dacă se întîmplă ceva cu gazeta, în capul cui se sparg toate? În capul secretariatului, adică în capul lui Mișu...

CERCHEZ: Gata... Haideți să vedem macheta mai de parte. Va să zică...

MIȘU: Ce facem cu conservele de carne de vită în suc propriu? Rămîn în pagină?

CERCHEZ: Rămîn, dar mai jos... așa... Și aici ce avem?

MIȘU: Cronica dramatică: *Tartuffe* de Molière.

CERCHEZ: Mut-o sus, pe coloana a cincea.

MIȘU: Articolul tovarășului Tomovici...

CERCHEZ: Bine plasat... bine plasat... Hai să întoarcem foaia... (*Întoarce pagina.*)

MIȘU: La „Viața organizațiilor de bază“, „Pentru lichidarea rămînerii în urmă în domeniul producției de oțel la...“

CERCHEZ (*întreprîndu-l*): Iarăși „Pentru lichidarea...“
Ăsta-i titlu de reportaj? V-am mai spus, dacă nu mă-nșel, să isprăviți o dată cu gloanțele astea ruginite, care nu lovesc în nimeni și-n nimic.

MIȘU: Eu le-am atras atenția să-l schimbe.

CERCHEZ: Și?

MIȘU (*scoate o notiță din buzunar*): Mi-au mai dat unul, de rezervă: „Împotriva rămînerii în urmă în domeniul producției de oțel la...“

CERCHEZ: Tu îți bați joc de mine?

ROMEO (*face cunoscuta mișcare cu două degete care lovesc buzele*): ...Sîntem și ziar de București!

CERCHEZ: Așa... Ai grijă, Mișule, să se dea alt titlu. Mai departe.

TOTH (*cu o scrisoare în mîna stîngă, ridicîndu-se brusc*):
Tovarășe Cerchez!...

CERCHEZ (*întoarce capul întrebător și puțin mirat*).

TOTH: O scrisoare. O scrisoare cam...

CERCHEZ (*strîns*): Adică?

TOTH: Omul pretinde că este victima unei persecuții. Lucrează la Bacău, la fabrica de postav... A fost

pînă acum cîteva săptămîni secretarul organizației de bază U.T.M. L-a criticat în două-trei rînduri pe director, l-a criticat și pe directorul general de la minister... și a fost dat afară din fabrică. Așa spune el... Mai scrie că ne-a trimis o scrisoare acum două luni și n-a primit nici un răspuns. N-are un ban. N-are de lucru. N-are cu ce să-și îngrijească boala, că s-a îmbolnăvit. Ascultați ce scrie: „Vă mai scriu o dată, scriu ziarului care este bunul nostru prieten, și vă rog, omenește, să faceți ceva.“

CERCHEZ (*sarcastic, silabiseste*): „Bunul nostru prieten...“ (*Apoi se adună într-însul.*) Cînd a trimis prima scrisoare?

TOTH: La paisprezece decembrie.

CERCHEZ (*cu mișcări repezi, precise, ca un comandant în clipa neliniștii, sună*): Și cînd a sosit la gazetă? (*Intră Dorina; către aceasta.*) Registrul de evidență a scrisorilor, te rog. (*Dorina iese. Tăcerea apăsă tot mai greu; secretarul, văzînd că e rost de întîrziere, se furișează tiptil pe ușă în urma Dorinei. Tomovici, ceva mai puțin sigur de el ca de obicei, se îndreaptă către fereastră, s-o închidă. Sec.*) Te rog, nu-nchide fereastra!

TOMOVICI: Dar... ne bate vîntul.

CERCHEZ (*înrăit*): Să ne bată! (*S-a întors Dorina, care a adus registrul de evidență a scrisorilor. Toth i-l ia și-i face semn că poate pleca.*)

TOTH (*citește în registru*): Prima scrisoare a ajuns la secție în ziua de șaisprezece... A fost înregistrată la cazuri speciale... și trimisă la conducere, la tovarășul Tomovici... Aici a stat... opt zile... pînă la douăzeci și patru... După aceea s-a întors la secție, cu mențiunea „Clasat. Sesizarea nu corespunde realității“.

CERCHEZ (*gînditor*) : „Nu corespunde realității“? (*Cu o privire brusc întoarsă, dar furios, spre Tomovici.*) E adevărat, Tomovici? Îți aduci aminte de scrisoare?

TOMOVICI (*semicalm*) : Parcă mi-aduc aminte ceva... Foarte vag... Da... da... știu... Am trimis-o la minister s-o verifice.

CERCHEZ (*vag*) : La cine la minister?

TOMOVICI (*cu o ușoară ezitare și puțin înciudat*) : Nu-mi amintesc precis. Mi se pare că la directorul general. (*Ca și cum și-ar aminti.*) A! Da... Nu-i nimic adevărat în scrisoare. Cetățeanul cu pricina s-a dovedit a fi un intrigant de mîna a doua, pe care l-au montat niște indivizi ca să-l lucreze pe Pamfil. O afacere dubioasă.

CERCHEZ (*tresare, răsfoind scrisoarea*) : Pamfil e director general, nu? Și a verificat scrisoarea?

TOMOVICI: Da...

CERCHEZ (*privindu-l de astă dată dată fix, dar fără expresie*) : Iar corespondentul îl criticase tocmai pe el.

TOMOVICI: Ei, asta-i bună, Cerchez, mă uluiești, dragă! L-a criticat! L-a calomniat, pur și simplu, a vrut să-l aranjeze, licheluța, și i s-a înfundat. Joc ieftin și banal...

CERCHEZ: Ciudat! Foarte ciudat! Despre Pamfil am mai auzit eu cîte ceva.

TOMOVICI: E un om foarte capabil.

CERCHEZ: Nu mă îndoiesc. Toth, ești autorul unui superb articol intitulat „Cititorii noștri — stăpîni noștri“. Am impresia că stăpînul a strigat după tine.

TOTH: Să mă duc la Bacău?...

CERCHEZ: Întocmai. Brînduș, îți exprimești dorința de a lua contact cu noul. Am impresia că noul te așteaptă la Bacău.

BRÎNDUȘ (*dorință*) : Plec și eu în anchetă.

CERCHEZ: Neîntîrziat. Să-mi notez numai cîteva date... vreau să discut cu ministrul. De la ce fabrică e scrisoarea?

TOTH: „Libertatea“.

CERCHEZ (*la fel*) : Cînd a ajuns la redacție?

TOTH: În ziua de șaisprezece.

CERCHEZ (*la fel*) : Și numele?... Numele exact al corespondentului...

TOTH: Ion Gheorghe.

CERCHEZ (*tresare*) : Poftim?

BRÎNDUȘ: Ion și Gheorghe... cel mai simplu nume cu puțință... parc-ar fi un simbol.

CERCHEZ (*zîcînd*) : Ion Gheorghe? Dă-mi, te rog, scrisoarea. (*Ia scrisoarea, o răsfoiește, cercetează scrisul, semnătura.*) Ion Gheorghe... Tomovici! (*Acesta tresare; îi vîră scrisoarea sub nas.*) Tu știi cine-i Ion Gheorghe?

TOMOVICI: Nu știu... parcă...

CERCHEZ: Parcă!... Cum este cu puțință, Tomovici? Nu ți-l mai amintești pe Ion Gheorghe!... (*Către toți.*) Ion Gheorghe, care a fost unul dintre cei mai buni uteciști din fabrica noastră. Ion Gheorghe, care avea cincisprezece ani în 1946, cînd mergea după mine în pantaloni scurți să lipim afișe pentru alegeri, să împrăștiem manifeste, să vindem la Cer-cul Militar *Strîmbătatea*, noaptea tîrziu, pînă ne-apucau zorile acolo, Ion Gheorghe care venea în fiecare zi din Ferentari pe jos, că n-avea bani de tramvai, mîncam împreună la județeană mă-măligă cu fasole la prînz, și fasole cu mă-măligă seara, Ion Gheorghe, puștiul căruia i-am interzis să vină cu noi în strada Clémenceau unde erau maniștii, dar nu voia să mă asculte în ruptul

capului!... Odată, s-a apucat să vîndă *Strîmbătatea* chiar acolo. Nu ții minte? I-au sfărîmat oasele... I-au umplut de sînge... I-au călcat în picioare. Cu mîinile mele l-am dus la spital: a doua zi mi-a spus că-și face autocritica... A treia zi s-a dus din nou în Clémenceau... Apoi, mai tîrziu, în 1948, l-am întîlnit la Bumbesti-Livezeni, pe șantier. Făceam parte din comandamentul brigăzilor, el conducea o grupă. Am înnoptat de multe ori în baraca lui, și o dată, cînd era să se surpe tunelul, l-am văzut cum s-a chinuit patruzeci și cinci de ore în șir să salveze lucrările. Patruzeci și cinci de ore! Pe urmă n-a spus nimic. L-am propus pentru decorare, și cînd a primit medalia a roșit. Și tu l-ai cunoscut, Tomovici, l-ai cunoscut destul de bine. Cum se poate să-ți închipui despre el toate cîte s-au spus?

TOMOVICI: Orice se poate întîmpla pe lumea asta.

CERCHEZ: Nu-i adevărat... Nu se poate întîmpla orice.

Există o logică a vieții și a oamenilor.

TOMOVICI: Ce nu se poate?

CERCHEZ: Nu se poate să fie adevărat tot ce se spune despre el. Nu cred... Sînt oameni care pot fi canalii, și alții care nu pot fi.

TOMOVICI: Îți faci iluzii despre oameni, Cerchez... Și, știi, vorba veche: nu-ți fă iluzii dacă nu vrei să ai deziluzii.

CERCHEZ: Bine, dar dacă n-am iluzii, pentru ce mai trăiesc?

DORINA (*virîndu-și capul pe ușă, încurcată*): Tovarășe Cerchez, vă caută...

CERCHEZ (*abia reținîndu-se*): Nu sînt aici.

DORINA: Dar unde să spun că...?

CERCHEZ: Nu știu... La crematoriu! Mă arde! Înțelegi?

DORINA (*închide ușa înte după ea*).

TOMOVICI: Dragă Cerchez, de ce...? N-ai absolut nici un motiv să te înfierbînti...

CERCHEZ (*incepînd să dea în clocot*): N-am nici un motiv? Un secretar de U.T.M. critică un director de fabrică. Directorul îl dă cu capul de toți pereții. Băiatul se adresează ziarului, și ziarul tace. Tace! Nu știu ce s-a întîmplat la Bacău, dar...

TOMOVICI: Știu că nu știu nimic.

CERCHEZ: Știu că trebuie să știu. Și voi ști! Vor ști mai mulți. (*Privește la ceas.*) Cît e ceasul la voi?

TOTH: Douăsprezece și un sfert.

CERCHEZ: Autorapidul de Bacău pleacă peste un ceas. Toth, Brînduș, faceți-vă delegații, luați bani de drum, mașină și — la gară!... Și luați-l și pe Gurău cu voi... O să fie nevoie de verificări, probabil.

ROMEO: Tovarășe Cerchez, reporterul special are și el ceva de spus în cazul lui Ion Gheorghe. Lăsați-mă să plec și eu la Bacău, și dacă nu ți-o place cum o să-i dezghioc pe amici, să nu-mi zici mie...

CERCHEZ: Dai reportajul și pleci cu trenul de seară.

ROMEO: „La Bacău, la Bacău, într-o mahala“... (*Către ceilalți.*) V-am salutată din mers! (*Brînduș iese, la un semn al lui Toth, să rezolve aceste treburi, Romeo îl însoțește.*)

CERCHEZ (*către Toth*): Aveți la dispoziție noaptea asta, ziua de mîine toată, încă o noapte, și încă o zi... Dacă mai trebuie încă o zi și încă una... Vineri... (*Brînduș și Romeo bagă capul pe ușă, zburliți. Văzînd mutra celor doi.*) Da!

ROMEO: De-fect!

BRÎNDUȘ: Leu a plecat acasă. Spunea că i-ați spus dumneavoastră să lucreze la buget și a obosit.

CERCHEZ: Dați-i un telefon, să vină la redacție.

BRÎNDUȘ: Mă îndoiesc că o să vină. Operativitatea nu-i trecută în bugetul lui. *(Iese.)*

CERCHEZ *(continuînd)*: Poimîine, adică joi...

TOMOVICI *(înterupîndu-l)*: Cerchez dragă, eu aș spune să nu ne pripim, să ne mai gîndim puțin, să nu luăm o măsură pe care s-o regretăm după aceea. Nu este pentru întîia oară că te zorești și regreti pe urmă... Să ne mai gîndim...

CERCHEZ: M-am gîndit îndeajuns... Zece ani m-am gîndit la asta. *(Brînduș vîră iar capul pe ușă.)*

BRÎNDUȘ: E formidabil. Spune că nu poate să vină, că s-a dezbrăcat, e-n iz... ăsta... în cămașă și că, de altfel, nici n-are bani în casă... Abia mîine dimineață poate să scoată banii de la bancă... Nu vrea să vină. E la telefon...

CERCHEZ *(inexpresiv)*: Dă-mi legătura. *(O clipă capul lui Brînduș dispare, apoi apare din nou pe ușă.)*

BRÎNDUȘ: Aveți legătura. *(Ascultă.)*

CERCHEZ: Leu? *(Uscat.)* Bună ziua... Am auzit că... *(Ascultă, apoi, către Brînduș.)* Se îmbracă... Vine-n cinci minute. *(Brînduș dă din cap a admirație: „Ăsta șef!“ și intră-n cameră. Se destinde parcă, atmosfera. E o destindere încărcată însă. Obosit, Cerchez se lasă pe un fotoliu, se așază și ceilalți. Bruscu, rupînd tăcerea, sună telefonul. Ca dezmetic, zvîcnește din fotoliu, apucă pe rînd cele trei receptoare și le duce la ureche.)* Alo!... Da! Nu... nu-i nici o greșeală. Aici e Viața. Viața tinerețului.

Cortina

TABLOUL I

Acasă la inginerul Pamfil, director general de minister. Apartament în vilă la poșca. Dormitor opulent mobilat. Așezat într-un fotoliu, Tomovici vorbește cu stăpînul casei: acesta din urmă însă nu se vede, aflîndu-se în baie, care dă în cameră printr-o ușă cu geam mat. Se profilează, din baia luminală, umbra lui mare, atînd fărîcă asuț ra interlocutorului.

TOMOVICI: Și ce să fac?... Ce vrei să fac?

PAMFIL *(gros, din baie)*: ...În afară de istericale?

TOMOVICI *(repezeit)*: Lasă glumele de prost gust... E ora cinci, și peste un ceas începe ședința la redacție. Se adună toată comisia de anchetă să discute. *(Cu silă.)* Comisia de anchetă!... Cerchez vrea să publice articolul în numărul de mîine chiar... Și o să-l publice... ai să vezi... o să-l publice.

PAMFIL *(zbuclînd, gol pînă la briu, din baie¹, cu un prosop plușat în mîini. De aci înainte, în tot timpul convorbirii, el se va șterge, rade, parfuma, îmbrăca, gesticulînd dezarticulat)*: Ce o să publice?

¹ Facultativ.

TOMOVICI: Articolul, de câte ori vrei să-ți spun?

PAMFIL: Care articol?

TOMOVICI (*enervat*): Care articol!... Cronica meciului de popice Mizil—Râmnicul-Sărat... Articolul lui Brînduș despre afacerile necurate ale preacinstitei dumneavoastră fețe... ale tovarășului director general Pamfil...

PAMFIL: Cum o să apară?

TOMOVICI (*plictisit*): Atunci... dacă vrei tu așa... n-o să apară.

PAMFIL (*care parc-ar începe să înțeleagă abia acum, îl apucă de guler*): Tu... vorbești serios?

TOMOVICI: Crede-mă că la ora de față mi-a dispărut simțul umorului... Este ora cinci, și-am mai spus. Peste un ceas... peste cincizeci și cinci de minute adică... se va hotărî soarta lui; peste patru ore, articolul va fi cules... iar mâine dimineață — adică atunci când va începe la Bacău ședința de excludere a lui Ion Gheorghe din U.T.M. — vei avea plăcerea ca, o dată cu cafeaua cu lapte, să deguști, la micul dejun, un strălucit pamflet al talentatei noastre mlădițe Brînduș, intitulat...

PAMFIL (*dur*): Ți-ai pierdut mințile, puișorule!...

TOMOVICI: Sînt mai lucid ca niciodată.

PAMFIL: Îți spun eu: ți-ai pierdut mințile. Cum îndrăznești să dai buzna în casa mea și să-mi spui, privindu-mă în ochi, că mâine...?

TOMOVICI (*ridicîndu-se, jignit*): Pamfil, te rog...

PAMFIL: Roagă-te lui tac-tu, nu mie. Cum îndrăznești să-mi spui una ca asta? Tu îți dai seama ce vorbești?

TOMOVICI: Îmi dau foarte bine seama... nu sînt băut... sigur că îmi dau seama... De trei zile, de cînd alerg după tine să-ți vorbesc, îmi tot dau seama...

Mi-a pierit și somnul, și pofta de mîncare, îmi mușc degetele pînă la sînge de cretin ce-am fost, și tu mă întrebi dacă-mi dau seama...

PAMFIL: Atunci, de ce n-ai făcut nimic? Ești redactor-șef adjunct sau ce dracu ești acolo?... Dactilografă?... Curier?... Femeie de serviciu?...

TOMOVICI: Nu zbiera... Cît timp a lipsit Cerchez, știi prea bine că am reușit să nu dau curs scrisorii... cu toate că prea ușor nici atunci nu mi-a fost. Credeam că s-a isprăvit cu povestea asta nenorocită. A venit însă, ca într-un făcut, raidul-anchetă... și ne-a dat peste cap. Dobitocul de Toth a citit scrisoarea lui Ion Gheorghe, și s-a nimerit ca Cerchez să-l cunoască bine pe Ion Gheorghe și să nu mai poată de dragul lui.

PAMFIL (*dezlănțuit*): Și ce-mi pasă mie de Ion Gheorghe a lu' domnu Cerchez? Și toți Ionii și Gheorghii lui? Eu vreau să știu un singur lucru: de ce n-ai făcut nimica?

TOMOVICI: N-am putut. Cerchez e încăpățînat pînă la demență. Cînd își vîră-n cap ceva...

PAMFIL: Dar Cerchez nu e singur la gazetă. Comisia aia... de anchetă... nu există?

TOMOVICI: Trei oameni din patru sînt pentru publicarea articolului.

PAMFIL: Canaliile... Dar colegiu de redacție nu există? Muncă colectivă nu există? Ce e acolo... la voi... bărăgan?

TOMOVICI: Patru oameni din cinci sînt de partea lui Cerchez.

PAMFIL: Bestiile... Se pare că nenorocitul e temut.

TOMOVICI: Mai mult... e iubit...

PAMFIL (*stăpînindu-se cu greu*): Drăguț!... Te pome-nești că și tu te-ai amoretat de el!...

TOMOVICI: Sîntem prie... amici...

PAMFIL: Frumos... mergeți unul pe la celălalt...

TOMOVICI: Din cînd în cînd...

PAMFIL: ...Vă tutuiți...

TOMOVICI: De ce nu?

PAMFIL: Și vă împărtășiți reciproc sentimente, idei, și năzuinți utemiste, așa cum scrie în broșura despre prietenie, la pagina 74, paragraful 3, stînga jos?

TOMOVICI: Dacă vrei...

PAMFIL (*izbucnește în urlet*): Atunci, pentru ce nu l-ai convins să nu-și bage nasul unde nu-i fierbe oala? Pentru ce nu l-ai făcut să priceapă că dacă n-o lasă mai moale cu principialitatea, o să aibă de-a face cu Pamfil? Pentru ce nu l-ai convins, mame-lucule, să se ducă... unde i-o trăsni prin cap... numai să se care de-aci? În concediu... la spital... în țara Oașului... la mă-sa, numai să nu se vîre între picioarele mele, că-l fărîm ca pe-un bulgăre de pămînt ce e. (*Aruncă spre exemplificare concretă o scrumieră pe parchet, spărgînd-o.*) Ai? De ce nu te-ai mișcat? De ce ai stat cu deștu-n gură? De ce, mă... belea mic-burgheză de dreapta?

TOMOVICI (*se ridică din fotoliu, vrînd să protesteze împotriva acestor injurii grave, dar Pamfil îl împinge din nou în fotoliu*).

PAMFIL: Stai jos...

TOMOVICI (*încearcă din nou să se ridice*): Lasă-mă-n pace, să mă ridic... Bădăran...

PAMFIL (*același joc*): Stai jos. Spune... De ce n-ai făcut nimica?

TOMOVICI (*sacadat*): Pentru că n-am putut...

PAMFIL (*sacadat, imitîndu-l pe Tomovici*): N-ai putut? Aa! N-ai putut! Dar eu cum am putut, puișorule, în '952, cînd tremurai că zbori din redac-

ție... cum am putut să bag pila și să te salvez? Eu cum am putut? Ai? Asta nu te mai întreb... asta nu-ți mai amintești? Tovărășelul e surd de-o memorie... Nu-ți mai amintești cum s-a zbătut Pamfil să scoată, dintr-un anumit dosar, un anumit denunț, făcut de tine împotriva unui anumit tovarăș scump nouă tuturor...

TOMOVICI (*revoltat*): Tu m-ai rugat să dau referința.

PAMFIL: Dar tu ai dat-o.

TOMOVICI: Aveai o părere proastă despre el...

PAMFIL (*ingenuu*): Nu știam că va ajunge atît de sus... (*Revenînd.*) Ei, ghiocelule, eu cum am putut? (*Între timp a scos o hîrtie și acum o flutură concludent.*)

TOMOVICI (*sec*): O mai păstrezi!

PAMFIL (*punînd-o la loc în sertar*): De la cinci ani colecționez autografele oamenilor de geniu.

TOMOVICI (*sfîrșit*): O mai păstrezi...

PAMFIL: De la șapte ani sînt adeptul principiului lui Lavoisier: nimic nu se pierde, totul se transformă. (*Schimbînd vorba, ca la o colitură.*) Eu am putut, care va să zică. Și cînd eu, naivul de Pamfil, îți cer un serviciu — că n-am poftă de scandal la ora asta, cînd trebuie să plec peste două săptămîni în străinătate, și de loc n-am poftă de scandal, poți să mă crezi — tovarășelul vine foarte liniștit și-mi spune că nu s-a putut, Pamfil dragă, și vezi că...

TOMOVICI (*mușcîndu-și buzele*): Foarte liniștit!...

PAMFIL: Da... foarte liniștit... Prea liniștit chiar. În locul tău, m-aș simți ceva mai puțin liniștit. Pentru că... puicuță... scrisoarea lui nefericitu ăla de Ion Gheorghe a venit la gazetă, nu la Pamfil...

Iar verificarea scrisorii a făcut-o tovarășul Tomovici, nu Pamfil... Iar de rezolvat (*face un gest explicit*) a rezolvat-o tovarășul Tomovici, cu mînușitele lui curate, nu Pamfil...

TOMOVICI (*tresărind*): Dar... tu cunoșteai scrisoarea... ți-am arătat-o doar...

PAMFIL: Ești sigur?... Unde scrie asta? Nu-mi amintesc.

TOMOVICI (*încrămenit*): Nu-ți amintești?

PAMFIL: Nu. Și nu fi prost. Eu nu sînt omul care să mă dau cu una, cu două. Au mai încercat și alții să muște, dar și-au rupt dinții în carnea mea. Eu am mușchi, mă, nu grăsime. Mușchi de piatră!... Pe urmă, eu nu-s găgăuță care să se împiedice de probleme de... cum îi zice?... conștiință... (*Rîde.*) Conștiință! Numai proștii au conștiință, pușorule! Numai proștii! Ei își tîrăsc conștiința de picioare, ca niște lanțuri... Eu însă... m-am operat de conștiință, așa cum m-am operat de apendicită. Hîrșt! Și mă simt foarte bine. (*Arată stomacul.*) Dă aici, la apendice. Nu mă doare. N-am. (*Caută inima.*) Dă aici... în conștiință... Nu mă doare. N-am. Pe cînd tu, puicuțo, oricît de diplomat ai fi... și nu zic că nu ești... dar nu te mai văd bine la anchetă. Mai ales că tu, avînd un rest de conștiință, ești cam slăbănog. Dacă explodează mîine articolul, să știi, să nu spui că nu ți-am spus, o schijă va nimeri și în țeasta ta... Să nu spui că nu ți-am spus! Dacă articolul apare, Tomovici dispăre!

TOMOVICI: O să mă bagi în mormînt...

PAMFIL: Eu... copilule? Oamenii-și sapă singuri mormîntul.

TOMOVICI: E revoltător.

PAMFIL: Revoltător? Ai? Dar cînd ți-am făcut rost să pleci în delegație la Geneva pe-o lună de zile, cu valută forte, nu te-ai revoltat? Cînd te-ai întors în țară cu cinci geamantane burduf, de te priveau vameșii zbanghiu, nu te-ai revoltat? Cînd ți-ai pus în garderob patru costume occidentale, balon, douășpe cămăși natur, ceas Switz, palton cămilă, pentru nevastă, că nu mîncai decît orez cu lapte, din economie, nu te-ai revoltat?... Erai ocupat pe-atunci, puicuțo, cu altele... Uite, vezi... asta nu-mi place mie... Te revolți prea tîrziu...

TOMOVICI: Nu ți-e rușine să...? Eu am muncit acolo...

PAMFIL: Gura! Nu încerca să mă duci pe mine, că nu sîntem la școala medie de cadre de la Roșiorii de Vede!... Eu te cunosc... Te privesc... Te admir... Și îmi plăci... Zău îmi plăci! Nu e nimic de capul tău, dar ai o mutră așa de gravă, încît toți fraierii te iau în serios; în două cuvinte: om cu perspective.

TOMOVICI (*îndignat*): Mă insultă cum nimeni nu a-ndrăznit să mă insulte...

PAMFIL: Gura! Te laud... De ce să-ți primejduiești taman acum cariera, ai? Spune și tu, copilule, taman acum, cînd se vorbește că-l trimit pe Cerchez într-altă parte... Ai?

TOMOVICI: Ei și? O să vină iarăși să-mi dea lecții de gramatică o origină sănătoasă...

PAMFIL: Vezi-ți de treabă. (*Pregătind-o.*) Și, mai ales, taman acum, cînd a pus taica pila să vii cu mine în delegație la Paris...

TOMOVICI (*sărind*): Unde?

PAMFIL (*fredonează*): *À Paris, à Paris...*

TOMOVICI: Îți rîzi de mine?

PAMFIL (*scoate o hîrtie din buzunar și o flutură în fața ochilor lui Tomovici*): Am aprobarea, ghiocelule!

TOMOVICI (*întinde mîna să o apuce, dar Pamfil nu vrea să i-o dea, jucîndu-se cu el*): Arată-mi-o!

PAMFIL: Nu zău?! Vrei să duci muncă politică la *Moulin Rouge*?

TOMOVICI (*același joc*): O clipă doar...

PAMFIL (*același joc*): ...Să te deplasezi pe teren prin magazinele orașului-lumină?

TOMOVICI (*același joc*): Să o văd...

PAMFIL: Să construiești socialismul *sur les grands boulevards*?

TOMOVICI (*același joc*): Te rog!

PAMFIL (*dur*): După!... Mai întîi, articolul. Să nu mai aud de articol că... Înțelegi? Fă ce-i ști, dar articolul să nu apară. Auzi? Să nu apară!

TOMOVICI (*prăbușindu-se în fotoliu*): Este îngrozitor... Nu știi ce să fac...

PAMFIL: Ce te-mpiedică să lucrezi forte... să pui piciorul în prag?

TOMOVICI: Atmosfera... Tu știi ce înseamnă o atmosferă?... Cerchez... Toth... Brînduș... Redacția asta blestemată... Nu poți face o mișcare...

PAMFIL: Ți-e frică... Bine... De frică... fii îndrăzneț. Fiecare om are o slăbiciune, care, în anumite împrejurări, se preschimbă în forță. Vorbește cu Cerchez. Deschis, între patru ochi, ca-ntre bărbați.

TOMOVICI: Și ce să fac cu el?

PAMFIL: Convinge-l.

TOMOVICI: E încâpățînat.

PAMFIL: Învinge-l.

TOMOVICI: E puternic.

PAMFIL: Nu vreau să știu de nimic. Fă-l să priceapă, deși ar trebui să înțeleagă și fără vorbele tale, că, ridicînd mîna împotriva mea, lovește în același timp în fratele meu, care este șeful lui la U.T.M., și are un cuvînt greu... greu de tot...

TOMOVICI: Și dacă totuși nu va renunța?

PAMFIL: Dacă nu va renunța?... Perfect. Să nu renunțe. Să-l amîne doar... cu o săptămînă... cu trei zile să-l amîne... Cu o zi măcar... să-l amîne cu o singură zi... Am nevoie de ziua de mîine, ca să se țină în liniște ședința de excludere a lui Ion Gheorghe. Pe urmă, discutăm noi — vin cu democrația internă pe tavă: votul poporului, tovarășe!... Vorbesc cu frate-meu, pun pila la oamenii mei, îi tai craca lui Cerchez, într-o zi se pot face multe, puicuțo!

TOMOVICI: Și dacă nu vrea să-l amîne nici măcar cu o zi?

PAMFIL: Momîie! Dacă nu vrea! Să vrea... Spune-i de la obraz, că de-aia ai gură, că-l pun pe frate-meu să-l aranjeze de și-o blestema și ziua în care s-a născut; că-l zburăm de la gazetă, de-a dura pe scări; că nu mai pupă el post de redactor-șef cîte zile-o trăi! Spune-i toate astea și ai să vezi cum se lecuiește de romantism, cum se ridică de pe scaun (*îl ridică de păr pe Tomovici din fotoliu*), cum îți cade la picioare (*îl imaginează pe Tomovici la picioarele lui*), cum începe să se gudure pe lîngă tine, să te roage să-l ierți, să se zvîrcolească, să țipe, să urle: „Nu mai fac! Nu mai fac! Nu mai fac!“

Cortina

În camera conaucerii ziarului. La masa de consiliu, Cerchez, Toth, Tomovici, Brînduș discută rezultatele anchetei de la Bacău. Atmosferă încărcată. Cortina se ridică în momentul cînd Cerchez, ca și cum ar răspunde la ultimele cuvinte din tabloul precedent, răsfrunde la telefon.

CERCHEZ (*la telefon*): Ce să fac? Fac... Da, sigur că merg. Se poate?... N-am... O să caut să-ți fac rost de la Brînduș (*care face semne încurcate că n-are*), el are totdeauna bilete... Știu eu? Sînt tari ei, dar ai noștri-s și mai tari. (*Închizînd telefonul, reia discuția adresîndu-se lui Tomovici.*) Părerea ta, deci?

TOMOVICI: Părerea mea, am mai spus-o și o repet, este să nu ne grăbim cu publicarea articolului.

CERCHEZ: Cu toate că mîine dimineață se va monta excluderea lui Ion Gheorghe din U.T.M.?

TOMOVICI: Cu toate că mîine dimineață (*subliniat*) se discută cazul lui Ion Gheorghe în organizația U.T.M.

CERCHEZ: Unde s-a creat și mai ales se va crea o anume atmosferă...

TOMOVICI: Atmosfera nu înseamnă nimic.

CERCHEZ: Atmosfera înseamnă totul.

TOMOVICI: E un punct de vedere. Orișicum, repet, publicarea articolului este prematură, pripită, dată peste cap.

BRÎNDUȘ: Sigur că da. Ar trebui să mai așteptăm puțin, pînă ce moare Ion Gheorghe de ofiică.

TOMOVICI: Sentimentalism mic-burghez.

TOTH: Sentiment.

TOMOVICI: Sentimentalism! Se va ține, la urma urmei, o ședință ca toate ședințele. Nu se va petrece

nici un fapt extraordinar. Se vor rosti niște vorbe, pur și simplu.

CERCHEZ: Uneori, vorbele sînt mai fapte decît faptele.

TOMOVICI: Va fi criticat tovarășul Ion Gheorghe. Va fi scuturat poate. Va fi curățat, eventual, de oarecari pete.

BRÎNDUȘ: Verbul *a curăța* are două înțelesuri.

TOMOVICI: Să fim serioși, totuși. În fond, ce i se va întîmpla omului? Va fi bătut? Îi va schingiui cineva trupul?

BRÎNDUȘ: Nu, numai sufletul. Ce contează!

TOMOVICI: Să nu dramatizăm.

BRÎNDUȘ: Să dramatizăm... trebuie să dramatizăm!

TOMOVICI: Aș dori, totuși — dacă este cu putință — să nu fiu întrerupt.

CERCHEZ: Spune, Tomovici.

TOMOVICI: În al doilea rînd, faptele ce i se impută lui Ion Gheorghe de către direcțiune pot fi interpretate, dacă stai să judeci mai atent...

CERCHEZ: Orice poate fi interpretat oricum.

TOMOVICI: Trebuie să admiți totuși că pînă și din materialul anchetei rezultă că *ceva* are la activ acest înger nevinovat de la Bacău, că *ceva* s-a întîmplat la Bacău, că *ceva* stă la baza acuzațiilor ce i s-au adus.

CERCHEZ: Nimic nu se clădește pe nimic. Pînă și castelele din Spania se înalță... pe nisip. O mîna de nisip există pretutindeni.

TOMOVICI: Și, în sfîrșit, nu pot să nu mărturisesc că toată graba și pripeala cu care s-a organizat ancheta mă silește să am îndoieli asupra seriozității datelor și informațiilor. Ancheta mi se pare a fi fost făcută cam superficial.

CERCHEZ: Atît?

TOMOVICI: Atît...

BRÎNDUŞ (*enervat*): Tovarăşe Cerchez, dar nu se poate!
(*Toth face semne că vrea să vorbească.*)

CERCHEZ: O clipă, te rog... Mi se pare că Toth vrea să mai spună ceva.

TOTH: Da, aş vrea să precizez cîteva lucruri, fiindcă din cele spuse de tovarăşul Tomovici s-ar înţelege că dînsul se îndoieşte de autenticitatea faptelor expuse în raport şi în articolul lui Brînduş...

BRÎNDUŞ (*întrerupe*): ... sau, mai precis, că noi sîntem nişte mincinoşi.

CERCHEZ (*aspru*): Brînduş, nu-mi aduc aminte să-ţi fi dat cuvîntul... (*Către Toth.*) Vorbeşte, Toth.

TOMOVICI: Iar tonul mi se pare cam nepotrivit.

BRÎNDUŞ (*rebel*): Dar nu pot, tovarăşe Cerchez, nu pot să rabd una ca asta... Am muncit acolo patru zile şi patru nopţi, de-mi plesneşte capul, am scris articolul în tren, pe genunchi, şi acum...

TOMOVICI (*lejer*): Ai obosit?

BRÎNDUŞ (*strigînd agresiv*): Dimpotrivă!

CERCHEZ: Nu ţipa.

BRÎNDUŞ: Nu ţip. Urlu!

CERCHEZ (*face o mişcare să se ridice de pe scaun*): Poate vrei să conduci tu şedinţa, Brînduş... (*Brînduş se potoleşte.*) Spune, Toth, dar scurt.

TOTH: Voi fi scurt. Vreau să mă refer în primul rînd la cazul în sine. După cum se ştie, Ion Gheorghe a publicat în gazeta noastră o corespondenţă critică la adresa stărilor de lucru din fabrică. Cîteva zile mai tîrziu, a apărut în gazeta de perete a fabricii un articol semnat de director, în care Ion Gheorghe era denumit calomniator şi intrigant...

BRÎNDUŞ: Şi se cerea muncitorilor să ia poziţie împotriva lui.

TOTH: Cu excepţia însă a doi-trei cetăţeni, lipsiţi de autoritate, între care şi un funcţionar obscur, nimeni nu s-a năpustit asupra lui Ion Gheorghe, deoarece toate, sau aproape toate criticile lui erau întemeiate. Dimpotrivă, au sosit la gazetă cîteva scrisori în apărarea lui.

CERCHEZ: Cîte au fost publicate?

BRÎNDUŞ: Nici una.

TOMOVICI: Interesant, nu? Colectivul gazetei de perete şi-a dat seama de caracterul real al acţiunii lui Ion Gheorghe şi...

TOTH: Colectivul gazetei de perete nu şi-a dat seama de caracterul real al acestei acţiuni din mai multe motive: în primul rînd, pentru că un asemenea colectiv nu există; în al doilea rînd, pentru că responsabilul gazetei de perete este nepotul directorului, şi, în al treilea rînd, pentru că cuvîntul caracter nu are ce căuta aici...

TOMOVICI: Cînd cauţi argumente...

TOTH: De la o vreme, nu mai caut, găsesc... Mai departe. Înţelegînd că, în urma articolului lui Ion Gheorghe, se poate crea o situaţie delicată în fabrică...

BRÎNDUŞ (*mîrîind*): Delicată... Ăsta-i cuvîntul.

CERCHEZ: Mda...

TOTH: ...înţelegînd, aşadar, că se poate crea o situaţie delicată în fabrică, pentru anumite persoane, directorul şi oamenii lui au pornit să-l „demaşte“ pe Ion Gheorghe. Secretarul organizaţiei de partid lipsea, biroul era descompletat. Secretarul raionului de U.T.M., el însuşi cam greu criticat de Ion Gheorghe, n-avea nici un motiv să-l simpatizeze pe corespondent. În plus, a intervenit, cu autoritatea sa, Pamfil, directorul general

de la minister, al cărui cuvînt, firește, n-a putut să n-aibă influență.

CERCHEZ: Băiat bun.

BRÎNDUȘ: Toți sînt băieți buni.

TOTH (*continuă*): Amănuntele le cunoașteți. Cunoașteți și urmările. Ion Gheorghe a fost calificat drept calomniator și intrigant; despre articol s-a spus că defăimează fabrica, despre autor, că-i un carierist versat.

BRÎNDUȘ (*îi amintește „ceva“*): Chestia cu tipicul!

TOTH: Funcționarul acela obscur, despre care am vorbit, și care se ocupă o dată pe an cu literatura, a „demascat“ niște schițe literare ale lui Ion Gheorghe, afirmînd că nu sînt tipice și că, prin urmare, calomniază și ele fabrica. Cum directorul nu prea știa bine ce însemnează netipic, și-a închipuit că e ceva în legătură cu sabotajul economic și s-a folosit, din plin, de acest argument.

CERCHEZ: Și ăsta-i băiat bun.

BRÎNDUȘ: Toți sînt băieți buni.

TOTH (*continuă*): Spectacolul care a urmat ar fi fost comic...

BRÎNDUȘ: ...dacă nu era tragic.

TOTH (*continuă*): La zece februarie, Ion Gheorghe a fost mutat disciplinar la gospodăria anexă a fabricii...

BRÎNDUȘ: La țară.

TOTH: ...la șaptesprezece februarie, a fost concediat și dat în judecată pentru sabotaj.

CERCHEZ (*departe*): Adevărul se plătește scump...

BRÎNDUȘ: Cînd va costa oare minciuna mai scump decît adevărul?

CERCHEZ: Atunci fi-va raiul pe pămînt. Pînă una alta, însă, să luptăm pentru reducerea prețului de cost al adevărului.

BRÎNDUȘ: E un titlu de articol de fond!

CERCHEZ: Zi-i, Toth.

TOTH: În al doilea rînd, vreau să mă refer la dovezi.

Tovarășul Tomovici se îndoiește de autenticitatea faptelor la care se referă articolul, nu-i așa?

TOMOVICI: Nu neg că mi se par dubioase...

TOTH (*arată un dosar*): Vorbele mele pot fi dubioase...

TOMOVICI: Nu trebuie să mă înțelegi greșit.

TOTH: ...după cum pot fi dubioase vorbele lui Brînduș, ale lui Romeo...

BRÎNDUȘ: Întrucît noi sîntem agenți străini din anul una mie nouă sute douăzeci și patru...

CERCHEZ (*dur*): Brînduș! Te poftesc să respecti ședința! Dacă nu, să știi că te dau afară...

BRÎNDUȘ (*supărat*): Bine. N-o să-mi mai spun nici odată părerea.

TOMOVICI: Te-ai supărat?

BRÎNDUȘ (*la fel*): Nu, mi-a făcut o deosebită plăcere.

TOTH (*reluînd*): Așadar, vorbele pot fi dubioase, dar faptele nu. Sînt fapte. Am aici patruzeci și nouă de piese. Sînt declarațiile muncitorilor și funcționarilor. Sînt copii de pe dosarul de cadre al lui Ion Gheorghe. Sînt declarațiile tovarășilor de la Comitetul orașenesc U.T.M. și de partid. Aseară, tovarășul Cerchez m-a certat pentru că n-am vorbit și cu secretarul regional de partid.

CERCHEZ: Am greșit?

TOTH: Eu personal nu cred că era neapărat necesar.

Dar aseară am vorbit la telefon cu el și l-am rugat să-și spună părerea. Mi-a cerut răgaz pînă azi dimineață, cînd m-a chemat la telefon și s-a declarat de acord cu noi. Din păcate, nu există dovadă scrisă.

TOMOVICI: E regretabil...

TOTH: Există în schimb una verbală. Am înregistrat convorbirea la magnetofon.

CERCHEZ: Tehnica!

TOMOVICI: E o anchetă impunătoare, după toate regulile artei.

TOTH: N-am terminat. La ora de față, nu dispunem de nici un fapt care să infirme punctul nostru de vedere. La ora de față nu dispun, de asemenea, de nici o explicație a împotrivirii tovarășului Tomovici la publicarea articolului lui Brînduș, afară doar dacă...

TOMOVICI: Dacă?

TOTH (*face un semn către Cerchez*): Dacă...

CERCHEZ (*către Brînduș*): Brînduș... tu nu mai are rost să-ți pierzi vremea aicea. Du-te și refă-ți articolul. Ultima parte, știi... e slabă... Și ai grijă de violențele despre care am vorbit.

BRÎNDUȘ (*supărat*): Tocmai dumneavoastră vreți să-mi jugăniți articolul? Nu spuneți că trebuie să fie o operație chirurgicală?

CERCHEZ: Da, dar cu bisturiul, nu cu satîrul. (*Brînduș, amărît, iese; Cerchez, întunecat, către Toth.*) Dacă?

TOTH: ...Dacă în aprecierea acestui act de calomnie și persecutare huliganică a corespondentului nostru nu joacă un rol oarecare și relațiile personale dintre tovarășul Tomovici și directorul general de la minister, tovarășul Pamfil.

TOMOVICI (*semiîndignat*): Cum îți îngădui, tovarășe Robespierre? Te pierzi cu firea.

TOTH: Nu mă pierd. Abia acum mă regăsesc.

CERCHEZ (*șocat*): E-adevărat, Tomovici?

TOMOVICI: Ce anume?

CERCHEZ: Ce spune Toth?

TOMOVICI: Trebuie să neg?

CERCHEZ: Ai vreun motiv?

TOMOVICI: Nici unul... Dacă nu mă-nșel, nu este interes nimănui să fie prieten cu Pamfil.

CERCHEZ: Fără îndoială.

TOMOVICI: Și nici să-l stimeze.

CERCHEZ: Negreșit.

TOMOVICI: Și nici să-l prefere unui june utemist pe numele său Ion Gheorghe.

TOTH: ... Și nici să-l informeze de sesizările trimise de Ion Gheorghe ziarului *Viața tineretului*.

TOMOVICI (*îndignat*): Tovarășe Toth!

TOTH (*calm*): Da, tovarășe Tomovici.

TOMOVICI: Nu ți se pare că întreci măsura?... Și că uiți că sînt redactor-șef adjunct al ziarului... cel puțin pînă vei izbuti dumneata să mă dai afară pe scări...

CERCHEZ (*căutînd să-l liniștească*): Tomovici...

TOTH (*își examinează ceasul, pregătindu-se să plece*): Am plecat să mînînc, tovarășe Cerchez. După aceea, mă duc jos să mă odihnesc puțin. Sînt de serviciu la noapte. Cap limpede unu.

CERCHEZ: Bine. Ai grijă numai să revezi articolul lui Brînduș... Sfirșitul... Ai grijă. Nu vreau să-i dau drumul singur... (*Se uită la ceas.*) Tîrziu... Tot n-a venit Gurău? (*Către ceilalți.*) Ce-i cu el? De ce n-a venit la gazetă?

TOMOVICI: Sigur că da... Ar fi trebuit să ascultăm și părerea lui, la urma urmei și dînsul a făcut parte din comisia de anchetă.

TOTH: Se pare că s-a îmbolnăvit.

CERCHEZ: Cînd?

TOTH: Astăzi, pesemne, pentru că ieri umbla prin redacție.

CERCHEZ: Ce are?

TOTH: Dorina spunea că a telefonat că are gripă.

CERCHEZ: Ciudat. În vara lui '51, când s-a ținut ședința aceea teribilă, ții minte, cu Brebenaru, l-a durut gâtul. Anul trecut, în toamnă, mi se pare, când s-a întâmplat chestia cu... cum îi zice?...

TOTH: Stănică...

CERCHEZ: Exact. Și-a scrîntit un picior. Acum, l-a lovit gripa. Sînt curios să știu ce maladii îi mai rezervă viitorul.

TOMOVICI: Poate că-l acuzi pe nedrept, totuși. Dacă este în adevăr bolnav? Bîntuie, doar, gripa în tot orașul...

CERCHEZ: Bîntuie multe boli în perioada asta de trecere de la iarnă la primăvară.

TOMOVICI: Cred, în orice caz, că e mai bine să-l așteptăm, și să-i cunoaștem punctul de vedere.

CERCHEZ: Să i-l cunoaștem. (*Sună, apare Dorina.*) Ce mașini sînt jos?

DORINA: Gaz-ul a plecat după Agerpress. Avem numai mașina dumneavoastră...

CERCHEZ: Hm! Trebuie să-i puie la punct motorul. Bine... După ce e gata, să plece după Gurău!

TOMOVICI: O să ni se ducă vestea de atîta grijă pentru om cîtă avem...

DORINA: Și să-l aducă la redacție? Dar mi-a telefonat că e cam bolnav.

CERCHEZ: Este... (*Dorina iese, ascultătoare: aha!*) Hai, Tomovici. Eu mă duc la bufet... Te duci acasă să mănînci? (*Privind la Toth, care a întepenit în cameră.*) Ce-i cu tine, Toth? Te gîndești la problemele vieții, dragostei și morții?

TOTH (*pe gînduri*): Mă gîndesc... la gîndire.

CERCHEZ: O, un subiect neplăcut...

TOTH (*acrișor*): Un subiect amar. Cînd mă gîndesc la cîte am gîndit fără să înțeleg... Pe lîngă cîte am trecut, fără să văd... Cîte am auzit, fără să ascult... Credeam că știu filozofie și că sînt un om politic format, dar după cele petrecute la Bacău, am impresia că nu știu mai nimic din marxism-leninism.

CERCHEZ (*binevoitor*): Dragul meu, e foarte firesc, tu ești un ideolog. De unde vrei să cunoști marxismul?

TOTH (*rîde galben*): Da, și toate din pricină că nu mă-nțelegeam bine cu adevărul. Parcă-l suspectam, îl bănuiam de intenții rele, îl ocoleam. Parcă se uita urît la mine, mă tulbura, mă neliniștea. Nu era plăcut să stai de vorbă cu el.

CERCHEZ: Un tip incomod.

TOTH: Se pare că-l cunoști mai bine.

CERCHEZ: Am avut curiozitatea să-l cercetez mai în-deaproape.

TOTH: Și rezultatul?

CERCHEZ: Excelent. Adevărul este membru de partid. Veteran, de la întemeiere. Verificat. Te poți încrede în el, ascultă-mă pe mine.

TOTH: N-am știut să-l prețuiesc. Am impresia cîteodată că mi-am aruncat cu mîinile mele creierul într-o carceră, că nu i-am dat voie să iasă la aer, să se plimbe de braț cu adevărul.

CERCHEZ (*indiscret*): Și... îți poartă pică pentru asta?

TOTH: Mă urăște.

CERCHEZ (*intim*): Încă e suportabil. Al meu își bate joc de mine. Am încercat de cîteva ori să-l pun la punct.

TOTH: Și?

CERCHEZ: Nu mă mai ascultă. Nu mai are încredere în mine. M-a amenințat că pleacă.

TOTH: Ești în pericol. Ce te-ai face fără el?

CERCHEZ: Groaznic... Aș fi un om fericit...

(Un zgomot venit din anticameră. Zgomotul este produs de vocea lui Romeo. Se aude un: „Să trăiești, dulcineo!“ adresat Dorinei, pe urmă, cum era de așteptat, reporterul dă buzna în cameră.)

ROMEO (salută): La ordine, tovarășe Cerchez... Vă salut, tovarășe Toth... (Tomovici salută enervat și iese; apoi iese și Toth.)

CERCHEZ: Când te-ai întors de la Bacău?

ROMEO: Acu' două ceasuri. Între timp, am dat și o raită prin târg, să aflu ce mai zice poporul. Reporterul ziarului: ochii și urechile lumii... Vuiеște târgul, tovarășe Cerchez, de ancheta noastră.

CERCHEZ: Adică?

ROMEO: Târgul! Ce vrei mai mult?

CERCHEZ: Cine vorbește? De unde se știe?

ROMEO: Asta a rămas un mister chiar și pentru reporterul gazetei. De unde se știe, de unde nu se știe, târgul vuiеște... M-am preumblat o țîră pe la minister... Să știi, șefule, că Pamfil e dat dracului. Te încondeiază la toate colțurile.

CERCHEZ: Dar ce spune?

ROMEO: Ce să spuie? Spune că te-ai înhăitat cu nu știu cine să-l distrugi pe el, că *Viața tineretului* — ce cu onoare conduceți — pornește o campanie împotriva lui, pentru că... e specialist capabil. Și că aici, la *Viața tineretului*, oamenii ar voi să-i arunce la pușcărie și să-i sfîșie pe intelectualii subțiri... (Face cunoscutul semn cu două degete pe obraz: finesse!) Că în condițiile astea de teroare nu mai poate lucra, că demisionează și se duce la partid să protesteze, și așa mai departe... Da-i deștept... E dat dracului, îți spun eu!

Cînd m-a văzut preumblîndu-mă pe-acolo, m-a străfulgerat dintr-o privire. „Am auzit că mă înjurați la gazetă. E adevărat?“ Eu însă zic: „Coane Pamfil, ești un dulce copil, dar eu habar n-am de ce se petrece în sferile înalte, căci sînt doar un umil reporter. Dacă doriți însă, puteți să vă adresați tovarășului Cerchez, că el este mai marele peste noi toți la gazetă...“ Ha-ha...

CERCHEZ (acru): Poți să-i spui că...

ROMEO (rîzînd): Ei, nu, vezi? Asta nu, îți mulțumesc, ești foarte amabil, dar știi ce... spune-i matale mai bine, că de aia te-au pus redactor-șef, cu *Pobeda* la scară. Eu am familie... Adică nu... O să am... Ha-ha!... V-am salutat din mers... (Își aduce aminte de ceva.) O țîră numai, că era să uit. Tovarășe Cerchez, matale ești conștient că răspunzi de cadrele tinere din redacție?

CERCHEZ: Sînt... Da' de ce?

ROMEO: Atunci, ieși te rog cu o sută de lei pînă luni, că am rămas *etouffé*...

CERCHEZ: Ești teribil, Romică!... (Scoate portmoneul și efectuează operația.) Mă, dar luni mi-i dai îndărăt, că trebuie să plătesc întreținerea...

ROMEO: Îmi pare rău... (Semnul obișnuit.) *Finesse!*...

CERCHEZ: Haide... Nu vii la cantină?

ROMEO (rîzînd): Nu. Mulțam frumos... (Flutură hîrtia de o sută.) ...Am bon la Cina!

(Ies amîndoi. O clipă scena rămîne goală. Pe urmă, tiptil, tiptil, se furișează în cameră, ca la începutul actului I, Marcela, cu un buchețel de viorele, pe care le așază într-un vas de pe biroul lui Cerchez. După ea, intră violent în cameră, în căutarea lui Cerchez, Brînduș, cu articolul în mînă. Acesta este surprins de prezența Marcela în birou.)

BRÎNDUȘ (*stins*): Tu?

MARCELA: Da... m-a rugat Dorina să stau la telefon pînă ce se întoarce ea de la masă. Îl cauți pe Cerchez?

BRÎNDUȘ: Nu, am uitat aici pe birou (*caută*) o foaie de articol. Trebuie să refac ultima parte, la marea viteză... M-a luat șeful în niște focuri... (*Găsește foaia cu pricina.*) Zău dacă mai știu ce să scriu!... Mereu găsește cîte ceva... Și ieri... și azi dimineață... și acuma, în ședință... E cumplit... (*Îi arată filele articolului.*) Uită-te la articol. La fiecare frază, la fiecare cuvînt, la fiecare silabă a avut cîte ceva... Și le vede, ce să ne-nșelăm... Le vede. Știi ce i-a făcut lui Toth, cu ancheta? Asta n-o mai știi. Două zile și două nopți a cercetat dosarul cu declarațiile. A citit toate materialele, rînd cu rînd, de vreo cinci ori, cred că le-a învățat pe dinafară. A rămas la redacție două zile și două nopți, n-a plecat de loc acasă.

MARCELA: Nici noaptea?

BRÎNDUȘ: Nici... Îmi spunea Dinu, dragă, de la bufet, că numai dînsa i-a adus aseară șase cafele și că de fiecare dată cînd intra în cameră îl găsea plimbîndu-se în jurul mesei ca un leu în cușcă, și fumînd, cum fumează el, turcește... Dinu mi-a spus, tot ea, că i-a adus trei pachete de Carpați în opt ore... E cineva, dragă, ce să ne-nșelăm... (*Hotărît.*) Are personalitate și știe ce vrea... cum să-ți spun eu...

MARCELA: Ce?

BRÎNDUȘ: Are... mă-nșelegi tu... are... asta...

MARCELA: Crezi?

BRÎNDUȘ: Vezi, cu un asemenea om — și Cerchez e un om foarte dificil, ce să ne-nșelăm, e un om

trăsnit, poate să te facă să urli cîteodată... (*Își aminteste.*) Parcă tu nu știi... acum doi ani, cînd n-am vrut să scriu articolul despre S.M.T. Cobadin, m-a adus la trei noaptea de-acasă, cu mașina, ca să-mi citească din Istoria Partidului... Și totuși, îl iubești... orice ți-ar face, îl iubești, îl urmezi, îl vrei conducător... Uite, eu cu un om ca Cerchez m-arunc în foc... Și-ți mai spun încă ceva: eu dac-aș fi femeie pe el l-aș iubi... Da... sigur. De ce te miri? Pe cine să-l iubesc? Pe Tomovici?

MARCELA: Iar ești pornit pe Tomovici...

BRÎNDUȘ: Ba nu sînt de loc pornit. Dar Tomovici e un nimic. Dacă stai să judeci mai adînc, ai să vezi că, în fapt, nu face nimic pe lumea asta. Nu scrie, nu are inițiative, nu rîde, nu bea, nu înjură, nici măcar nu greșește. Vorbesc foarte serios. În clipa cînd Tomovici va comite o greșeală, eu îmi scot pălăria în fața lui.

MARCELA: Nu poți nega totuși că este un om corect.

BRÎNDUȘ: E prea pus la punct pe dinafară, ca să nu fie discusut pe dinăuntru. Ascultă-mă pe mine, că-s om bătrîn. Asta-i dialectica...

MARCELA: Nu e nevoie totuși, oricît de înfierbîntat ai fi, să imiți vorbele lui Cerchez.

BRÎNDUȘ: Nu-l imit pe Cerchez... Și dacă-l imit, mă privește personal.

MARCELA: Te-ai supărat?

BRÎNDUȘ: Nu m-am supărat, dar mă-nfurie. Prefer, la urma urmei, să-l imit pe Cerchez, decît pe un... pe unul din categoria a doua.

MARCELA: Ce înseamnă categoria a doua?

BRÎNDUȘ: Nu știi? Există două categorii de gazetari. Unii au talent, alții au obiecții. Tomovici face parte din categoria a doua. De ce se opune cu

atîta înverșunare la apariția articolului? Pentru că nu pricepe ce s-a petrecut la Bacău? Pricepe, nu e om prost. Dar se împotrivesște de frică. I-e frică de Pamfil... Un asemenea om se leapădă de orice numai să... Un asemenea om... (Se oprește, dîndu-și abia acuma seama că florile nu erau în cameră cînd ieșise din ședință. Și totul se preschimbă, ca la o surprare. Brînduș nu mai face polemică de idei.) Marcela... a fost cineva aici?

MARCELA: Nu, Romeo, doar...

BRÎNDUȘ: O femeie... N-a fost nici o femeie?... Acum, seara...

MARCELA (care, tresărînd, înțelege): Nu... Dar de ce întrebi?

BRÎNDUȘ: Marcela!

MARCELA (nesigură): Da...

BRÎNDUȘ: Marcela, mie nu mi-ai adus niciodată flori.

MARCELA: Nu-nțeleg ce vrei să spui... Crezi că...

BRÎNDUȘ (amar): Eu cred întotdeauna...

MARCELA: Brînduș... Lasă-mă să-ți explic...

BRÎNDUȘ (se adună): Îți mulțumesc... Eu n-am nici un drept asupra ta, și tu — nici o datorie. Aș vrea să știu un lucru...

MARCELA: Brînduș, dar...

BRÎNDUȘ: Aș vrea să-mi răspunzi la o întrebare: el știe?

MARCELA (strigînd aproape): Nu! Nu știe nimic și nici nu vreau să știe... Te rog, te rog să nu-i spui nimic. Ar fi îngrozitor... Nu, nu, crede-mă... Nu este nimic, absolut nimic... E doar o nebunie din partea mea... un fel de vis...

BRÎNDUȘ (gîtuit): Un vis... eu visez, și tu visezi... De ce nu se poate să visăm amîndoi același vis?

MARCELA (neputincioasă): Știu eu, Brînduș?... Dac-ai ști cît îmi pare de rău pentru tine!

BRÎNDUȘ (revenîndu-și, ușor ironic): Oh, nu te necăji!... Marx spunea că fericirea, de fapt, e lupta... Știi ce? Încep să fiu și eu de aceeași părere cu Marx. (Iese. Intră Cerchez și Tomovici.)

TOMOVICI (ascuțindu-și creionul cu o lamă): Folosiți cu încredere lama „București“! Este cea mai bună ascuțitoare de creioane. (Se rupe vîrful.) Folosiți de asemenea cu încredere creioanele „București“. Sînt cele mai bune lemne de foc.

CERCHEZ (distrat): Da?... De ce nu scrii o notă critică?

TOMOVICI: Nota critică e de argint, tăcerea e de aur. Vrei ca tovarășul Toth să mă încadreze definitiv în clasa cosmopoliților? Nu mi-s de-ajuns insinuările lui de adineauri?

CERCHEZ: Ce ai cu Toth?

TOMOVICI: Eu nu am nimic cu el... El are cu mine.

CERCHEZ: Și ce are cu tine?

TOMOVICI: Știi prea bine, Cerchez. Nu te prefacă că nu știi. De cîteva luni de zile, nu scapă prilejul în adunarea de partid să-și exprime îngrijorarea față de slăbirea spiritului de partid al tovarășului Tomovici...

CERCHEZ: Da?

TOMOVICI: ...față de slăbirea combativității tovarășului Tomovici...

CERCHEZ: Serios?

TOMOVICI: ...față de slăbirea vigilenței revoluționare a tovarășului Tomovici...

CERCHEZ: Interesant...

TOMOVICI: Și toate acestea, în lipsa ta, adică atunci cînd tovarășul Tomovici conducea singur ziarul,

stînd la redacție de la nouă dimineața la trei noaptea.

CERCHEZ: Și în concluzie?

TOMOVICI: În concluzie, tovarășul Toth este decorat cu Ordinul Muncii clasa a III-a.

CERCHEZ: Și în concluzie?

TOMOVICI: În concluzie, tovarășul Brînduș este trimis să se plimbe la Praga.

CERCHEZ: Și în concluzie?

TOMOVICI: În concluzie, tovarășul Tomovici este criticat pentru grave lipsuri în muncă și în atitudinea față de cadre... Tovarășul Tomovici trebuie să prezinte un raport în fața organizației de bază... Tovarășul Tomovici va fi chemat la răspundere pentru că nu și-a tras un glonte în tîmplă atunci cînd a auzit de nemaipomenita întîmplare a domniei-sale domnului Ion Gheorghe din fundul Bacăului.

CERCHEZ: Și poate pe bună dreptate...

TOMOVICI (*parodiind*): Pe bună... dreptate!... Dacă lui Ion Gheorghe i s-a întîmplat ceva neplăcut, e din pricină că n-a fost destul de deștept să nu-și vîre nasul unde nu-i fierbe oala. Pe bună dreptate... Cine mai știe astăzi ce e drept și ce e nedrept?

CERCHEZ: De cînd ai devenit atît de sceptic?

TOMOVICI (*făcînd o plecăciune, ironic*): De cînd știu mai multe decît acum cinci ani... Ar trebui s-o observi.

CERCHEZ (*după cîteva clipe de tăcere*): Și tu? Vedeam ceva, dar nu voiam să văd. Ai obosit, Tomovici? Ți-au sleit puterile?... Acum cîțiva ani, ai început să lucrezi la o carte... Ai scris un capitol... pe urmă l-ai părăsit... Dar un roman are zeci de

capitole, iar uneori chiar sute. Goethe a scris *Faust* în zeci de ani. Cum vrei să scrii o revoluție în cinci luni?

TOMOVICI: Aici nu e vorba de muncă. Nu m-aș fi dat la o parte de la nici un efort, și de la nici un sacrificiu, dar astăzi, cînd știu ce se-ntîmplă peste tot, nu pot fi de acord să plătesc eu...

CERCHEZ: Plătește. Trebuie să plătești, căci nimic nu se dobîndește în viață fără plată. Dacă vrei pîine, plătește. Dacă vrei apă, plătește. Dacă vrei lumină, plătește. Toate bucuriile se plătesc și, cu cît sînt mai de preț, cu atît costă mai scump. Iar comunismul este cel mai de preț dintre toate cîte sînt. Unii l-au plătit cu sînge. Tu ai vrea să intri în comunism cu bilet de favoare? Înțelege, Tomovici, că noi toți sîntem datori să plătim taxa de intrare în comunism. Cine nu este gata să plătească prețul, nemăsurat, și de-o viață întreagă, acela nu va fi niciodată un comunist... Cel mult, dacă vrei, un comunist de-o repriză, cum sînt atîția. Care se prăbușesc pe drum.

TOMOVICI: Și printre care mă prenumăr desigur și eu... Mă rog... Dar mai sînt și alții, după cum recunoști singur. Și, dacă nu mă-nșel, nu spioni, și nici agenți parașutați...

CERCHEZ: Și scepticismul se parașutează.

TOMOVICI: Cred că ai formulat o figură de stil... Așadar, nici spioni, nici agenți parașutați, ci oameni care, oricît, au făcut ceva mai mult pentru partid decît junele dumitale discipol Brînduș, care pe vremea aceea nu învățase încă să-și șteargă bine nasul. Îmi iartă jignirea adusă tînărului nostru erou pozitiv... a fost numai o paranteză... Îmi plac parantezele...

CERCHEZ: Cunosc oameni care și-au pus idealurile în paranteză.

TOMOVICI: Idealuri!... Vorbești de idealuri? Sînt destui oameni care au avut idealuri, care-au ars pentru revoluția noastră, care au luptat în '45, în '46. Iar astăzi? Întreabă-i, Cerchez... Privește-i! Ascultă-i! S-au lăsat de meserie. Un om inteligent nu mai are idealuri la ora asta... are bani. Iar tu vii, în anul de grație 1955, să-mi vorbești de idealuri, de pasiune revoluționară, de entuziasm. Ești ridicol, nu te supăra... Entuziasmul nu mai e la modă în țara românească de vreo șapte ani de zile...

CERCHEZ: ...la oamenii a căror conștiință variază în raport cu prețul spanacului de pe piață... (Se îndreaptă spre telefon. Tomovici i-o ia înainte și ridică receptorul.)

TOMOVICI (prefăcîndu-se că formează un număr): Securitatea? (Îi oferă receptorul lui Cerchez, care-l ia fără expresie și formează un număr.)

CERCHEZ (la telefon): Viișorule... vino te rog pînă la mine. (Un moment de tăcere. Cerchez se plimbă prin cameră. Intră Viișoru, un tînăr redactor al ziarului.) Viișorule... uite de ce te-am chemat. Tovarășul Tomovici pregătește un studiu despre etica gazetarului din R.P.R. (Tomovici schițează un gest de surprindere.)

VIIȘORU: Da? Interesant...

CERCHEZ: Foarte interesant. Și ar mai avea nevoie de cîteva exemple concrete. Ia gîndește-te tu... ai putea să-i spui ceva... despre Hunedoara... cum ai scos ediția noastră pentru șantier?

VIIȘORU: Tînărul constructor?

CERCHEZ: Exact... atuncea... iarna...

VIIȘORU (derutat): Cum am scos noi ziarul?... Mă rog... l-am scos... Știu eu ce să zic... A mers pînă la urmă... La început a fost cam... Dar... știu eu... în sfîrșit... (Salvat!) Acum am niște exemple noi, de la Brașov... la Steagul roșu...

CERCHEZ: Nu, pe tovarășul Tomovici îl interesează în mod special ziaristii. Să spun eu cum a fost. Tu notează pe o bucată de hîrtie, pe urmă bați la mașină și dai textul tovarășului Tomovici... (Dictează.) „Redacția era strînsă toată într-o cămăruță, răcoroasă vara, răcoroasă și iarna, și alcătuită dintr-un redactor-șef (îl arată pe Viișoru) de vreo douăzeci și unu de ani.“

VIIȘORU (mișcîndu-se pe scaun, încurcat): Tovarășe Cerchez...

CERCHEZ (aspru): Cum, n-aveai douăzeci și unu de ani?

VIIȘORU: Nu... dar... să notez asta?

CERCHEZ: Te știam mai disciplinat, Viișorule... „...Un redactor-șef de vreo douăzeci și unu de ani... Un secretar de redacție simpatic, dar care pagina în același timp și o gazetă din Petroșani, alcătuiind schițele la restaurantul gării Simeria, între două trenuri... Un reporter care nu prea știa să scrie, altul care nu prea știa să citească...“ (E de prisos să adăugăm că în tot timpul acestui dicteu, Viișoru face diferite gesturi, care nu pot fi decît de natură comică.) „...Un administrator care trebuia să asigure salariile...“

VIIȘORU: Șase sute de lei.

CERCHEZ: „...hîrtia, penițele și niște lemne de încălzit, și care nu asigura nici unul din aceste elemente indispensabile în procesul de redactare al unei gazete... Să-ți asumi în aceste condiții sarcina

redactării unui ziar este o cutezanță; să o îndeplinești este o performanță. Acest redactor-șef scria articolul de fond, comentariul extern, cursivul satiric, două reportaje și cinci note. Îndruma și îndrepta toate articolele scrise de colaboratori. Convingea pe brigadieri să scrie la gazetă, și seara târziu îi învăța, la lumina becului electric, cum se alcătuieste o știre. Umbla pe uliți noaptea după fotograful orașului (*Viișoru suspină*) pentru a-l convinge să facă niște poze, cu toate că ultimele trei clișee nu-i fuseseră plătite, iar următoarele trei n-aveau nici ele șanse de retribuire. Respingea șapte corespondențe vagi și cerea, bătînd cu pumnul în masă, șapte corespondențe «concrete». Primea mulțumirile unui brigadier care fusese lăudat și înjurăturile altuia care fusese jumulit. (*Viișoru face un gest concludent.*) La sfîrșit, după ce strîngea toată materia îndesînd-o prin buzunare, se urca la douăsprezece noaptea (*Viișoru face semn că la unu*) ...în tren, sau dacă nu mai avea tren, cu «autostopul», prin ploaie, pînă la Deva, unde se găsea tipografia. Intra în tipografie miercuri, ieșea vineri, dormea cînd avea timp, mînca cînd avea bani. Era paginator, corector, redactor de serviciu, paznic, administrator, curier, telefonist, dactilografă și hamal. După ce isprăvea, ieșea afară la lumina zilei, beat de somn, cu ochii înroșiți, neras, și cu teancul de ziare subsuoară, se cățara pe primul autocamion cu lemne care mergea la Hunedoara. Acolo, cînd intra pe ușa comitetului U.T.M., vecină cu a redacției, se întîmpla cîteodată să se izbească de un cineva care în semn de bun venit îi atrăgea atenția, rece, că «ziarul are o

seamă de lipsuri serioase, tovarășe, cum ar fi problema G.M.A., tovarășe, care nu este tratată satisfăcător, tovarășe...» Suspendat, redactorul-șef îl privea blînd, cîteva clipe, pe amîndoi obrazii, apoi, ca și cum ar fi încercat să se desprindă din beția somnului, rînjea: «Just, tovarășe. E o lipsă... dovadă... insuficient... simț de răspundere...» Și se prăbușea cu capul pe masă, într-un somn formidabil, sub privirea surprinsă și iritată a interlocutorului. «...Ai scris?»

VIIȘORU: Da... dar...

CERCHEZ: Titlu i-ai pus?

VIIȘORU: Titlu?

CERCHEZ: Da, titlu... Să zicem, de pildă: „Entuziasmul nu mai e la modă în țara romînească...”

VIIȘORU (*notează mașinal*): „Entuzi... Poftim?...

CERCHEZ (*îl duce binișor de mîină pînă la ușă*): Da, da... Așa cum ți-am spus eu... (*Viișoru iese buimac.*) Ce părere ai, Tomovici?

TOMOVICI: Copilării...

CERCHEZ: Copilării? Ce fericiți sînt oamenii cînd mai au destulă bărbăție și îndrăzneală pentru a săvîrși asemenea copilării...

TOMOVICI: Copilării... Și la ce va folosi, în fond, acest act de absurdă îndrăzneală de a publica articolul lui Brînduș despre Ion Gheorghe? La ce va duce? Va fi schimbat un director? Ei, și? Vine altul în loc. Va fi criticat Pamfil? Ei, și? Își va face autocritica, e vulpe destul de bătrînă ca să scape cu fața curată. Va să fie reabilitat Ion Gheorghe? Ei, și? Mîine, cînd va critica din nou, o să zboare iarăși, de astădată fără drept de apel. Să nu ne ascundem după degete. Am mai văzut noi critică, Cerchez... (*Cerchez pune mîina pe telefon, și din*

nou Tomovici i-o ia înainte, cu un gest serviabil. Ca înainte.) Să chem, totuși, Securitatea.

CERCHEZ (*la fel, formează un număr interior*): Pietrosu! Vino puțin la mine. (*Din nou câteva clipe de tăcere. Intră Pietrosu, salută. Cerchez îl întrerupe.*) Pietrosule, tovarășul Tomovici lucrează la un studiu despre etica ziaristului din zilele noastre. Și ar avea nevoie de un exemplu concret în legătură cu rezultatele criticii prin gazetă. Ai un caz mai proaspăt în minte?

PIETROSU (*după o clipă de gândire*): ...Articolul despre situația de la „Tehnofer“?... A apărut chiar în săptămîna cînd ați plecat în străinătate.

CERCHEZ: Da. Mă interesează rezultatele.

PIETROSU (*căutînd în minte*): Rezultatele? Da... a fost schimbat directorul... a fost scos contabilul-șef și condamnat pentru delapidare... A avut loc o adunare generală U.T.M.

CERCHEZ: Și rezultatele, rezultatele?

PIETROSU: Ah!... Cînd am fost săptămîna trecută acolo, fabrica își îndeplinea planul. Pînă atunci era mereu cu 10—15% sub plan. Merg mai bine lucrurile.

CERCHEZ: În cîte locuri din țară s-au ținut adunări de U.T.M. pentru prelucrarea articolului?

PIETROSU: La Arad... la Baia Mare... la Tîrgoviște...

CERCHEZ: O cifră aproximativă.

PIETROSU: Știu eu... în vreo douăzeci și cinci de fabrici.

CERCHEZ: Și din cîte locuri am primit scrisori pe marginea articolelor?

PIETROSU: Scrisori?... Scrisori am primit mai multe De la...

CERCHEZ: O cifră.

PIETROSU: Știu eu... cred că au fost o sută.

CERCHEZ: O sută!

PIETROSU: Și o felicitare din partea C.C. al U.T.M.

CERCHEZ: ...și o diplomă de onoare pentru tovarășul Pietrosu.

PIETROSU (*încurcat*): O!...

CERCHEZ: Bine... Îți mulțumesc, Pietrosule... (*Acesta se îndreaptă spre ușă.*) A, să nu uit... Scrie, te rog, toate datele acestea, bate la mașină și dă-i textul tovarășului Tomovici. Și pune-i și un titlu...

PIETROSU: Ce titlu?

CERCHEZ: „Ei, și? La ce folosesc toate astea?“

PIETROSU (*rămîne pe loc în așteptarea titlului.*)

CERCHEZ: Ei?

PIETROSU: Spuneți că-mi dați un titlu...

CERCHEZ: Ți l-am dat: „Ei, și? La ce folosesc toate astea?“

PIETROSU (*privindu-l suspect*): Hm!... Dumneavoastră... spuneți să-i fac și un titlu...

CERCHEZ: De ce nu-ți notezi: „Ei, și? La ce folosesc toate astea?“

PIETROSU (*suspendat, se îndreaptă de-a-ndaratele spre ieșire*): Bine... lăsați că vin eu mai tîrziu. (*Iese.*)

TOMOVICI: Constat că ai cîte un răspuns la fiecare întrebare.

CERCHEZ: Dacă tu ai cîte o întrebare la fiecare răspuns! (*Se apropie de Tomovici.*) Spune-mi, Tomovici, între noi bărbații... De ce ai înmormîntat scrisoarea lui Ion Gheorghe? De ce te ridici împotriva comisiei de anchetă? De ce refuzi să-ți pui semnătura pe articolul lui Brînduș?... Numai din motive de ordin ideologic?... Sau, poate... pentru că ți-e frică...

TOMOVICI (*izbucnind*): Da, Cerchez, mi-e frică. Și ce te-arăți așa mirat? Frica-i la putere în ziua de azi. Am treizeci și patru de ani, o nevastă, doi copii, și nu-mi pot îngădui romantisme la vârsta mea... Am văzut destule și-am auzit destule ca să mă lecuiesc de aventuri pînă-n vecii vecilor. Și mi-e frică. Poți să te superi, poți să strigi, poți să-mi vii cu citate din Marx-Engels-Lenin și Statutul Partidului, să mă pui în discuția organizației de bază, să trimiți cincisprezece note informative la Comitetul Central, dar eu n-am să-mi pun semnătura pe articolul lui Brînduș, pentru simplul și nevinovatul motiv că mi-e frică...

CERCHEZ: De ce?

TOMOVICI: De toate.

CERCHEZ: De cine?

TOMOVICI (*dezlănțuit*): De toți!... Mi-e frică de Pamfil, că-i în stare să mă distrugă și pe mine, și pe tine. Mi-e frică de fratele lui Pamfil, de la care nu știu la ce ne putem aștepta... Mi-e frică de rubedeniile lui Pamfil, care, iarăși, sînt în stare să-ți facă viața destul de puțin plăcută. Mi-e frică să nu mă trezesc deviator... Mi-e frică să nu mă trezesc aruncat în stradă... Nu te supăra, dragul meu entuziast, dar mi-e frică... Am învățat în anii din urmă multe și, înainte de toate, am învățat să tac, să nu risc, să nu mă aventurez în necunoscut. Cu îndrăznelile ajungi...

CERCHEZ: ...sau în rai, sau în iad.

TOMOVICI: Posibil... În cazul meu, dat fiind că sînt un tragic mic-burghez, intrarea mea în rai este destul de problematică... Crede-mă, Cerchez, doar ne cunoaștem de unsprezece ani de zile. Am ajuns la concluzia că principalul în viață nu este

să îndrăznești, ci să nu îndrăznești, pentru că îndrăznind, poți oricînd greși, în vreme ce lipsa de îndrăzneală nu tulbură somnul nimănuui. Dimpotrivă, oamenii sînt destul de imbecili ca să ia tăcerea drept profunzime, lipsa de inițiativă drept modestie, teama de acțiune drept înțelepciune. Visez adesea să fiu mut. Mușii nu spun vorbe greșite... Iar a nu greși... asta-i arta vieții! (*Între timp, Romeo își bagă capul pe ușă, dă să și-l retragă, văzînd că e discuție aprinsă, dar Cerchez îl cheamă.*)

CERCHEZ: Romeo! Ai ceva să-mi spui?... Intră.

ROMEO: Nu... căutam o persoană... S-a lăsat cu o combinație la „Macul roșu“.

CERCHEZ: Vino puțin înăuntru. (*Romeo se execută.*) Romeo dragă, tovarășul Tomovici pregătește un studiu despre etica ziaristului comunist...

ROMEO: Zău? (*Bate-n lemn.*) La mai mare, tovarășe Tomovici!

CERCHEZ: Și ar mai avea nevoie de niște exemple concrete.

ROMEO: Reporterul special vă stă la dispoziție.

CERCHEZ (*iute*): Dezbracă-te...

ROMEO! (*mașinal*): Numaidecît... (*Brusc.*) Pardon?

CERCHEZ: Dezbracă-te... Scoate-ți cămașa.

ROMEO (*face obișnuitul semn cu două degete*): Îmi pare rău, tovarășe Cerchez... *Finesse!*... Romică e reporter, nu exemplu concret.

CERCHEZ (*îi desface cămașa la piept, unde se zăresc, numai din rîndul întîi, niște cicatrice*): Cînd ai căpătat rana din piept?

ROMEO: A!... La tatuajul meu vă referiți? Să tot fi fost acum cinci ani, la Vălureni, în timpul recol-tării... Erau spiritele cam aprinse în sat...

CERCHEZ: Cine le-a aprins?

ROMEO: Cine să le aprindă, dacă nu reporterul special al ziarului ce cu onoare conduceți, și care scotea la o arie o gazetă fulger. Deoarece am abțiguit într-un reportaj de culoare vreo două persoane care stricaseră, noaptea, o batoză, mi-am luat a doua zi micul dejun... într-unul din spitalele construite de regimul democrat-popular la țară.

CERCHEZ: Și a doua zi?

ROMEO: A doua zi, am făcut o vizită de interes de serviciu la sala de operații.

CERCHEZ: Iar a treia zi?

ROMEO: A treia zi, am mai scris pentru arie un reportaj despre cele două persoane, pentru că (*face cunoscutul semn*) eram și noi în campanie. (*Neli-niștit.*) Îmi îngăduiți să mă retrag pentru dineu?

CERCHEZ: Du-te. (*După ce iese Romeo, către Tomovici.*) Iar tu ai cerut mereu, de doi ani încoace, scoaterea lui din redacție pentru limbaj și atitudine necorespunzătoare... Un glonte pentru un reportaj... Un preț. Și el n-a spus totul. N-a spus ceea ce am aflat noi de la raion și ceea ce știi și tu: că atunci când au aflat de intenția lui de a publica demascarea, i-au trimis o scrisoare de amenințare cu moartea. El ar fi răspuns, după câte știu: „Defect!”. Și a primit un glonte în piept. Romeo nu-i un teoretician strălucit, dar este într-însul ceva care-l face să înțeleagă că pentru orice înfăptuire adevărată trebuie să fii gata oricând să răspunzi, fie chiar cu viața, și că, din această pricină, la baza oricărei fapte adevărate se află un act de curaj... A iubi este un act de curaj... A-ți realiza gândurile este un act de curaj. A fi tu însuși este un act de curaj.

(*În clipa aceasta își face intrarea, timid, Gurău. E încotoșmănat pînă peste cap, dînd impresia unui om răcit. Cerchez îi face semn să se apropie.*)
Ești bolnav?

GURĂU (*își șterge nasul demonstrativ*): Răcit, tovarășe Cerchez...

CERCHEZ: Ce temperatură ai?

GURĂU: Temperatură?... Ieri eram cald... azi am mai scăzut cu cîteva linii...

CERCHEZ: Ce părere ai despre cazul lui Ion Gheorghe?

GURĂU (*strănută zgomotos*): Despre Ion Gheorghe?

CERCHEZ: Exact. Ai făcut parte din comisia de anchetă și vrem să-ți aflăm părerea.

GURĂU: A avut (*strănută*) ...simigerie...

CERCHEZ: Cine, Ion Gheorghe?

GURĂU: Nu (*strănută*) ...unchiu (*strănută*) ...partea mamei...

CERCHEZ: Te-am întrebat ce părere ai despre Ion Gheorghe. Are dreptate, sau n-are? E vinovat, sau nu? Să-l apărăm, sau să nu-l apărăm? Ce părere ai?

GURĂU (*același joc*): Părere... Eu sînt de părere (*strănută*) ...să n-avem nici o părere.

CERCHEZ: Să ce?

GURĂU (*ca mai sus*): ...Să mai frămîntăm... în colectiv...

CERCHEZ (*enervat*): Ce să frămîntăm?

GURĂU (*ca mai sus*): Problema... în colectiv...

TOMOVICI: Desigur că da... sigur că da...

CERCHEZ: Ce să frămîntăm? Sufletul lui Ion Gheorghe să-l frămîntăm, aici, în palme, să-l stoarcem de ultima picătură de sînge și de ultima lacrimă?

GURĂU: De ce să plîngă, tovarășe? De-aia a băgat organizația capital într-însul ca să plîngă? Eu nu înțeleg de ce trebuie să plîngă...

CERCHEZ: Nu înțelegi? Tu nu plîngi niciodată? N-ai plîns niciodată?

GURĂU: Nu, tovarășe. De ce să plîng?

CERCHEZ: N-ai plîns niciodată, spune!

GURĂU: Niciodată.

CERCHEZ: Atunci... de ce ai intrat în partid?

GURĂU: Vă rog?

CERCHEZ (*îl retează*): De ce ai intrat în partid? Partidul nostru este partidul oamenilor care au plîns o viață întreagă. Partidul s-a născut dintr-o lacrimă.

TOMOVICI: Te ambalezi, Cerchez, iarăși. Când ai să ai și tu sînge rece?

CERCHEZ: La cimitir. Atunci o să am sîngele rece, cînd m-or duce cu căruța la cimitir. Pînă atunci, sînge cald.

TOMOVICI: Cîtă imprudență!... Sîngele cald este bun numai pentru poeți.

CERCHEZ: Poate că sînt.

TOMOVICI: Dar nu pentru un om politic. De ce să ne aruncăm așa, cu ochii închiși, în afacerea asta blestemată?

GURĂU: Sigur, tovarășe Cerchez... Dacă nu e mulțumit cetățeanul, face contestație. Unde scrie că trebuie numaidecît să ne amestecăm noi, tovarășe? O s-o rezolve partidul...

CERCHEZ (*izbucnește*): Și eu sînt partidul!

GURĂU (*înțelept*): Știți, vorba poporului muncitor: nu te lega la cap dacă nu te doare.

CERCHEZ: Dar mă doare, Gurăule, mă doare... (*După o scurtă pauză, amar.*) Mulțumesc. Poți pleca... Și, ai grijă, vindecă-te de răceală... (*Gurău pleacă; sună telefonul.*) Da, da... E aici... (*Către Tomovici.*) Spune Toth că mîine dimineață trebuie să

predea cotizațiile la raion. Du-te [de-ți plătește cotizația... (*Tomovici înalță din umeri, se uită la ceas și se ridică încet, istovit. Pleacă urmărit de glasul lui Cerchez: „Plătește-ți cotizația, Tomovici!” Trec cîteva clipe de tăcere. Apoi ceasul din perete bate rar orele douăsprezece din noapte, și iar liniște. Pauză. Cerchez se plimbă agitat prin cameră; încet, încet se liniștește. Intră Brînduș, cu articolul despre Ion Gheorghe, recules.*) Gata? (*Se așază pe pervazul ferestrei, apucă articolul lui Brînduș și începe să-l răsfoiască. Din cînd în cînd, își ridică privirile asupra lui Brînduș. Ia un stilou și face însemnări pe articol. Taie... taie... se vede că taie părți întregi... apoi o pagină. Pe urmă renunță să mai continue lectura.*) Ție-ți place partea a doua? Mă refer la partea a doua. (*Brînduș tace.*) Ție-ți place? (*Brînduș pleacă privirea-n jos.*) Ce-i cu tine? Ai? Ce s-a întîmplat cu tine? (*Își aprinde o țigară. Acum își bagă capul pe ușă secretarul de redacție care, arătînd ceasul, spune.*)

MIȘU: E ora douăsprezece, tovarășe Cerchez, ce facem cu materialul? E gata? Dacă...

CERCHEZ (*către noul venit*): Lasă-ne! (*Interpelatul procedează întocmai, din motive lesne de priceput.*)

Ce-i cu tine, Brîndușule? E ceva cu tine de la o vreme.

BRÎNDUȘ (*tace, cu capul plecat*).

CERCHEZ: Ești bolnav?

BRÎNDUȘ: Nu...

CERCHEZ: Obosit?

BRÎNDUȘ: Nu...

CERCHEZ (*îi ia capul în mîini*): Cine-i femeia?

BRÎNDUȘ (*tresare speriat*): De unde știți?

CERCHEZ: Din autobiografie...

BRÎNDUȘ (*uluit*): Din autobiografia mea?

CERCHEZ: Nu, dintr-a mea... Te doare, băiatule? Fericit nefericit...

BRÎNDUȘ: Mă doare... Tovarășe Cerchez... mă mistuie...

CERCHEZ: Așa e dragostea, Brîndușule. Ca flăcările... îți dau căldură, îți dau lumină... și te ard...

BRÎNDUȘ: Nu mai pot... Nu mai pot să mă gândesc ca lumea la altceva... Parcă mă scufund... mă înec într-o apă fără fund.

CERCHEZ: Corabia ta se clatină acuma, Brînduș. Se clatină pentru că unul din catarguri s-a rupt. Ascultă-mă pe mine, că-s om bătrîn... Fiecare dintre noi poate fi asemuit cu o corabie care are două catarge. Unul, mai înalt, catargul muncii și al împlinirii noastre. Celălalt, mai scund, catargul dragostei. Corabia plutește repede și senin numai atunci când pe amîndouă catargele flutură pînzele albe... Dacă unul din catarge s-a prăbușit, atunci...

BRÎNDUȘ: Atunci?

CERCHEZ: Depinde. Dacă s-a prăbușit catargul cel mare, totul este pierdut. Numai cu catargul cel mic corabia nu poate ajunge la țarm. Pînzele bat cîtăva vreme aerul, dar, pe urmă, corabia nu mai are putere să meargă înainte și se împotmolește în vreun banc de nisip, ori se scufundă de tot. Dacă însă s-a prăbușit catargul cel mic, corabia se clatină, se zbuciumă, se cufundă uneori, dar catargul cel mare aflîndu-se la locul său, vasul poate pluti mai departe — greu, e adevărat, totuși poate pluti și ajunge la țarm. Ascultă-mă pe mine, că-s marinar bătrîn și am umblat multe ape.

BRÎNDUȘ: Știu... Dar dac-ați ști ce greu e, tovarășe Cerchez...

CERCHEZ: N-am ce-ți face, Brîndușule, trebuie să ții cu dinții de catargul cel mare, să veghezi la pînze, să le mînuiești zi și noapte, cu calm și cu furie... Altminteri te duci la fund...

BRÎNDUȘ: Știu... Dar e atît de greu și simt că n-am destulă voință.

CERCHEZ: Greu nu este să ai voință, ci să vrei să ai voință... Greu e să renunți la frînturile și așchiile catargului prăbușit, să nu-i mai plîngi moartea, să nu-i mai mîngîi resturile. Greu e să-i smulgi rădăcinile și să le arunci peste bord, în valuri. Asta e greu... chinuitor de greu. Tu știi, doar... greu nu e să scrii... ci să te așezi la masa de scris.

BRÎNDUȘ: Adevărat... Nici să scriu nu mai pot.

CERCHEZ: Ce-i asta? Final de articol, sau cîrpă de șters praf?

BRÎNDUȘ: Tovarășe Cerchez...

CERCHEZ: Ce tovarășe Cerchez? Care tovarășe Cerchez? Țasta e articol? Unde ai învățat tu să scrii așa?

BRÎNDUȘ: Așa e. Știu. Simt totdeauna, simt când fac o greșeală. Dar ce folos că simt. Nu pot, nu pot... (*Cu capul între mîini.*) Și mîine dimineață trebuie să fie ziarul la Bacău...

CERCHEZ: Mîine dimineață, la Bacău... la zece, la fabrică. În ședința de excludere. Să explodeze acolo în ședință. Acum e douăsprezece și un sfert. Încuie-te-n cameră, liniștește-te, refă sfîrșitul. Scrie scurt, o pagină, două cel mult. La unu și jumătate am nevoie de articol, la două și un sfert să fie cules. Corectura — o jumătate de ceas... la trei, pagina trebuie calandrată, ca să

prindem trenul de Bacău. Altminteri, ziarul nu mai ajunge mâine la fabrică... Nu mai ajunge ziarul, și Ion Gheorghe... Răspunzi de Ion Gheorghe.

BRÎNDUȘ (*încleștat*): Am înțeles. (*Se ridică să plece.*)

CERCHEZ: Mă, băiatule, mă... (*Îl strânge în brațe.*)

C'est la vie, o lacrimă și Țun zîmbet... un zîmbet și o lacrimă...

BRÎNDUȘ (*își îndreaptă haina și iese. Și iar, din nou, soneria telefonului*).

CERCHEZ: Alo... Da... Bună seara, tovarășe Pamfil... Desigur. Părerea dumneavoastră mă interesează foarte mult... Să nu mă grăbesc? Păi nu mă grăbesc. Sînt chiar în întîrziere... E posibil să regret?... Poftim?... Să zbor? Păi eu zbor în fiecare zi. Asta-i meseria mea... Ce? Dă-te-n... (*Trîntește telefonul.*)

MIȘU (*intră, disperat*): Tovarășe Cerchez, e catastrofă! Iar răsturnăm gazeta...

CERCHEZ (*cu mintea în altă parte*): Ce s-a întîmplat? M-ai speriat. Ai adus șpaltul de la articolul lui Brînduș?

MIȘU: Nu mai intră articolul!

CERCHEZ (*izbucnește*): Cum?

MIȘU (*disperat*): Nu mai intră... Cei de sus... A vorbit tovarășul Tomovici acum la secție... Iar ne răstoarnă gazeta pe dos.

TOMOVICI (*care a intrat în vreme ce Mișu rostea ultimele cuvinte*): Ți-a spus Mișu? Nu mai intră articolul despre Ion Gheorghe.

CERCHEZ: Cum nu mai intră? Cine a hotărît așa?

TOMOVICI: Dragă, sînt la fel de surprins ca și tine...

M-a chemat Voinea la telefon.

CERCHEZ: De ce n-a vorbit cu mine?

TOMOVICI: Probabil că nu te-a găsit... În sfîrșit, a vorbit cu mine... M-a întrebat ce avem în numărul de astăzi... I-am spus...

CERCHEZ: Și?

TOMOVICI: Și... m-a întrebat de articolul lui Brînduș... Am mai discutat... I-am comunicat și părerea mea... și mi-a spus să-l scoatem din pagină.

CERCHEZ (*încleștat*): Voinea Ți-a spus să scoți articolul?

TOMOVICI: Da.

CERCHEZ: Nu mai înțeleg nimic. Doar am vorbit cu dînsul de trei ori despre articol, și de trei ori a fost de acord cu mine. Nu mai pricep nimic... Ce s-a întîmplat? (*Vine Gorobete și îi dă țigările, pe care Cerchez le ia, o dată cu cafeaua, care rămîne pe masă. Ridicînd receptorul, Cerchez formează numărul Comitetului Central al partidului. Tomovici iese; ies și ceilalți. Cerchez rămîne singur.*) Alo! Cu tovarășul Voinea!... A plecat! Cu tovarășul Popa... Bolnav? Cu tovarășul Radulian... Pe teren? Cu tovarășul Sfîntescu... La Praga?... Atunci, cu tovarășul Bunea... Cerchez, de la *Viața tineretului*. Cine-i la telefon? Tovarășă Melania? Dă-mi-l, te rog, pe tovarășul Bunea... E în ședință de birou?... Trebuie să vorbesc totuși cu el. Trebuie, dragă Melania, trebuie!... Nu săptămîna asta. Astăzi. Acum... Da, e un caz urgent... Ce-nseamnă că nu-l poți deranja din ședință? Melania, ne cunoaștem de cinci ani de zile... Intră înăuntru. Pune-i pe masă un bilețel și așteaptă răspuns. Spune-i că-l rog să mă primească urgent... Las', că nu se supără... Bine. Nu, nu, aștept la telefon... (*Bea cafeaua, adusă de Gorobete.*) Mașina e jos?

GOROBETE: Este.

CERCHEZ: Spune-i lui Tănase să pornească motorul.
(*Iese grăbit. Între timp, agitat, intră Mișu, cu schița ziarului în mână.*)

MIȘU: Și cu gazeta ce facem? E ora unu, tovarășe Cerchez... Eu înnebunesc...

CERCHEZ: Pregătește două formule pentru pagina a treia: una cu articolul lui Brînduș, așa cum am stabilit, cealaltă fără articol. Grăbește paginația, Mișule, ai grijă de corecturi... Eu mă întorc în jumătate de ceas.

MIȘU: Am înțeles. Apărem la prînz. (*Iese. În urma lui iese și Cerchez, care se ciocnește de Tomovici.*)

TOMOVICI: Cam nervos, tovarășe redactor-șef. Vezi, n-ai vrut să mă crezi. Are relații tari Pamfil. Dar unde pleci?

CERCHEZ: La niște relații... Am și eu niște relații!

TOMOVICI: Cu cine?

CERCHEZ: Cu cineva tare.

TOMOVICI: Mai tare decît Pamfil?

CERCHEZ: Mai.

TOMOVICI: Și decît fratele lui Pamfil?

CERCHEZ: Și!

TOMOVICI (*exasperat*): Cine anume?

CERCHEZ: Secret.

TOMOVICI: Te poți bizui pe discreția mea.

CERCHEZ: Nu spui la nimeni?

TOMOVICI: Ți-o jur!

CERCHEZ: Vino mai aproape, să nu ne audă cineva.

TOMOVICI: Cine e? Spune!

CERCHEZ: Clasa muncitoare.

TOMOVICI (*dând speriat îndărăt*): Te duci la partid...

CERCHEZ (*vrînd să iasă*): Da.

TOMOVICI (*nemaiputîndu-se stăpîni*): Nu, nu, Cerchez!

CERCHEZ (*mirat, întoarce capul*): Nu?

TOMOVICI: Nu, Cerchez, nu te du...

CERCHEZ: Lasă-mă...

TOMOVICI: Nu... nu te las... nu te du, Cerchez... Dacă apare articolul mîine, se face anchetă... și se află că n-am verificat scrisoarea... că l-am acoperit pe Pamfil... o să mă distrugă... nu vreau, Cerchez... nu e drept... nu vreau să fiu îngropat de viu.

CERCHEZ: Trebuia să te gîndești la asta mai de mult.

TOMOVICI (*plîngînd*): Știu... Ai dreptate... Îmi blestem și acum ziua cînd m-am împrietenit cu Pamfil... cînd am reținut scrisoarea lui Ion Gheorghe... N-o să mai fac niciodată așa ceva... Nu mai fac, Cerchez... Și-ți făgăduiesc orice... ai să vezi... o să muncesc altfel... o să lupt, Cerchez...

CERCHEZ: Dacă nu știi să te bați pentru un om, cum vei ști să lupți pentru șaisprezece milioane? (*Dă să iasă pe ușă.*)

TOMOVICI: Nu te du, Cerchez, nu te du! Dacă nu ții la mine, la viața și onoarea mea, atunci gîndește-te măcar la tine... Gîndește-te că Pamfilii n-au să te ierte nici în mormînt... că au să te urmărească și-n gaură de șarpe... c-au să te dea afară de la gazetă... Pamfil e tare, nu se atinge nimeni de el... o să te nenorocească... Nu mint, zău, nu te mint... Crede-mă, Cerchez... Nu mă crezi?

CERCHEZ: Te cred...

TOMOVICI: Atunci, cum de nu te sperii? Cum de ești atît de nepăsător? Cum? Ție nu ți-e frică de nimeni?

CERCHEZ: Ba da.

TOMOVICI: De cine ți-e frică, pentru numele lui Dumnezeu?

CERCHEZ: De mine... Sînt un orgolios... Prefer să fiu dat afară din funcția de redactor-șef, decît din aceea de om.

Cortina

ACTUL III

În tipografie.

MIȘU: Ce te bagi, domnule? Mă nenorocești! E unu și jumătate și am răsturnat de cinci ori gazeta pe ziua de azi. *(Către paginator.)* Cu picioare... Ți-am spus doar : „cu picioare“. *(Către Brînduș.)* Ce vrei să-ți fac, domnule? Crezi că am hotărît de capul meu? Eu nu hotărăsc niciodată după capul meu. Mi-a spus conducerea!

BRÎNDUȘ: Cînd ți-a spus? Că am vorbit cu tovarășul Cerchez acum un ceas...

MIȘU: Știu eu... acum vreo oră. Cînd a plecat la partid.

BRÎNDUȘ: La ora asta? Pentru ce, nu știi?

MIȘU: Habar n-am. Ce, crezi că se putea vorbi cu dînsul? Era... *(Face un semn cu mîna, apoi către paginator.)* Pune-mi titlul în chenar spart... *(Către Brînduș.)* Tu ești de serviciu astăzi, nu? O să trebuiască să-mi tai niște materiale... *(Îi întinde o „albă“.)*

BRÎNDUȘ: Bine, dar tu știi ce înseamnă asta? Știi ce înseamnă dacă nu apare articolul?

MIȘU *(dă din umeri)*: Te-am rugat să tai. *(Se apropie de paginator, și, cu schița în mînă, explică.)*

Sus, pe trei, îmi pui... „Disprețul față de om la...”
(*Citește și nu descifrează restul.*)

PAGINATORUL: Îl știi, e materie veche... (*Caută în raft și scoate un șpalt.*) „Disprețul față de...”
(*Îl pune în pagină.*)

MIȘU: Asta-i tot?

MITICĂ (*un muncitor tipograf „spirt”, aducînd încă două șpalturi*): Mai este... Mai sînt încă două șpalturi.

PAGINATORUL (*așezîndu-le în pagină*): Bre, da' mare mai e și disprețul ăsta... (*Către secretar.*) Nu-l mai tăiați nițeluș, tovarășe Mișu?

MIȘU: Să vedem ce zice schița... Așa! Rămîne foileton, pe șase, articolul tovarășului Tomovici.

PAGINATORUL: Îl știi. (*Ia șpalturile din mîna paginatorului cel tînăr și le așază în pagină.*)

MIȘU: În regulă... Acuma, sus, dreapta, ultimele două: rubrica despre grija pentru nevoile oamenilor muncii... și, dedesubt, îmi pui, într-un chenar de două puncte, cursivul despre... morala comunistă și nota despre combativitate.

PAGINATORUL: Hm!... Unde să mai intre toate astea? Tomovici e lung — mîncă tot spațiul. Trebuie tăiat.

MIȘU: Nu, nu, nu pot tăia nimic. Aici nu mă bag. Numai tovarășul Cerchez poate să-l taie. E articol cu cîntec...

PAGINATORUL: O fi cu cîntec, dar iese o pagină urîtă. N-o citește nici dracu!...

BRÎNDUȘ (*din baie*): Ba, dracu o citește...

MIȘU (*enervat și neștiind ce să facă*): Ești foarte spiritual... N-am ce spune... Poftim... Vino tu-n locul meu și fă paginația.

BRÎNDUȘ (*oftînd*): Aș face-o eu...

MIȘU: Ai face-o tu, ai face-o tu! Ușor ți-e, domnule, să dai în secretariat. Toată lumea dă în secretariat. (*Către corector, care vine cu pagina albă.*) Ce-i cu pagina, domnule? Ce-ați ținut-o atîta? Eu nu știu ce faceți voi acolo, la corectură... Să mă ierte sfîntul dacă mai pricep ce faceți voi, acolo, patru oameni... Două ceasuri a stat pagina pe masă.

CORECTORUL: Care două ceasuri, tovarășe Mișu, că...

MIȘU: Lasă-mă, domnule, că am fost și eu corector și știi ce-i asta...

CORECTORUL: Dar a avut greșeli multe... Nu se poate... Pagina are vreo cincizeci de greșeli.

MIȘU: Ce greșeli? Care greșeli? Cum cincizeci de greșeli? (*Îi smulge pagina din mînă.*) Ce-nseamnă mîzgăleala asta, domnule? Ați început să scoateți toate virgulele la ora două noaptea? Mă nenorocești, domnule... Mă bagi în spital pe toată viața... De cînd sînt, n-am mai văzut o corectură ca asta! Voi sînteți, pur și simplu, inconștienți... sau sabotori, dracu știe... Eu nu înțeleg, domnule, nu înțeleg!... Să mă ierte Dumnezeu dacă mai înțeleg ce se petrece la gazeta asta!

CORECTORUL: Tovarășe Mișu...

MIȘU: Și-acum ce-mi stai cu pagina, proțăpît aici ca Buda-n Cișmigiu? Spune-mi, te rog, de ce stai cu pagina?... De ce n-o dai la linotip să-i scoată greșelile?... (*Corectorul, perfect lămurit, pleacă cu pagina la linotip.*) Spune-mi și mie, te rog frumos, așa, omenește... Ca să înțeleg și eu... Știi, capul meu e prost... (*Pe urmă, către paginator.*) Gata pagina? (*O examinează.*) Subliniază titlul de sus... Pune-i linia de coloană... Aci rărește, așa... Gata!... (*Se uită la ceas.*) Eu nu știu cînd

mai iese și gazeta asta. Gata! (*Către paginatorul cel tînăr.*) Mitică, o „albă“! (*Mitică dă „alba“ la corectură, dar îl oprește Cerchez, care-i ia pagina și o privește cu deosebită atenție.*)

BRÎNDUȘ (*zvîcnește*) : Șeful!

MIȘU (*către Cerchez, care privește pagina*) : Uf! Bine c-am încheiat-o și pe-a treia! (*I-o smulge din mîină și i-o întinde lui Mitică.*) Fulger, cu ea la corectură, Mitică!... Șeful.

CERCHEZ (*din nou ia pagina din mîinile lui Mitică*) : O clipă... (*O privește.*)

BRÎNDUȘ (*încleștat*) : Tovarășe Cerchez!

CERCHEZ (*îndoiește pagina și o rupe în două*).

MIȘU (*aceleași cuvinte ca Brînduș. Dar ce ton!*) : Tovarășe Cerchez! (*Mitică se scarpină în cap.*) M-ați nenorocit.

PAGINATORUL: E cu nucă!

CERCHEZ: Unde-i cealaltă pagină?

MIȘU: Care cealaltă? Nu ajunge asta?

CERCHEZ: Varianta cu articolul lui Brînduș. Dă-mi-o.

MIȘU: Sigur că da! Era de așteptat! Eu i-am spus tovarășului Tomovici să paginăm varianta, dar el mi-a zis că nu știe cum să plasăm articolul și că să vă așteptăm pe dumneavoastră.

CERCHEZ (*furios*) : Tomovici! (*Se îndreaptă către boxa unde se află Tomovici, care citește o pagină, în calitate de responsabil de număr. La vederea lui Cerchez se ridică încet.*)

TOMOVICI (*liniștit*) : Te-ai întors?

CERCHEZ (*negru la față*) : De ce ai făcut asta, Tomovici?

TOMOVICI: Nu înțeleg ce vrei să spui.

CERCHEZ: De ce ai făcut asta, Tomovici? Tovarășii n-au nimic împotriva materialului, nici Voinea și nici altcineva...

TOMOVICI: Bine, dragă, dar Voinea mi-a spus la telefon să scot articolul lui Brînduș și să-l amînăm pentru mai tîrziu.

CERCHEZ: Nu, Tomovici, nu-i așa... Și tu știi prea bine că nu-i așa. Voinea te-a întrebat dacă există probleme în legătură cu articolele principale. Și tu i-ai răspuns că nu. Dar că, în schimb, există probleme în legătură cu articolul lui Brînduș... Că articolul nu este verificat... Că e discutabil... Că există încă îndoieli în redacție...

TOMOVICI: Mi-am exprimat o părere personală. E o greșeală?

CERCHEZ: N-ai precizat că este părerea ta personală. Dimpotrivă. Și atunci, pe bună dreptate, tovarășul Voinea a spus : „Bine, dacă aveți îndoieli, atunci nu vă grăbiți să-l publicați în numărul de mîine... Mai așteptați.“ Și tu mi-ai spus că articolul a fost oprit. Cum ți-ai îngăduit una ca asta, Tomovici? Cum ți-ai îngăduit?

TOMOVICI (*bate în retragere*) : Poate să fi interpretat greșit, dar... în orice caz...

CERCHEZ: Ai interpretat greșit? Și minciuna ta, că fratele lui Pamfil lucrează mîină în mîină cu directorul general de minister, tot interpretare greșită este? Aș dori să te informez că la partid am dat peste Pamfil „al nostru“.

TOMOVICI: Și?

CERCHEZ: Și? Mi-a spus că habar n-are de afacerile onorabilului său frate... și că, de altfel, sînt certați de vreo zece ani de zile și că, mai ales, nu-i plac interpretările greșite... Este ora două și douăzeci de minute. Articolul lui Brînduș a fost scos din pagină și toată pagina răsturnată. Într-altă ordine de idei, ți-am cerut să se pagineze și o va-

riantă cu articolul lui Brînduș. Nu s-a paginat nimic. De ce? Tot din pricină că ai interpretat greșit? Este ora două și douăzeci. Când mai scoatem noi gazeta, ca să prindem trenul de Bacău?

TOMOVICI: Dragă Cerchez, nu-i nici o nenorocire, o să-l publicăm de mâine pe poimîine.

CERCHEZ: Du-te...

TOMOVICI: Cred că nu e cazul să vorbești în felul acesta, o să ne audă oamenii.

CERCHEZ: Du-te, cînd îți spun. Du-te!

TOMOVICI: Cum dorești! (*Pleacă.*)

MIȘU: Calandru!

CERCHEZ: Care-i asta?

MIȘU: A patra.

CERCHEZ (*apoi, brusc*): Bun! Să ne apucăm de treabă! Schimbăm paginația la a treia...

MIȘU: Schimbăm paginația? A șasea oară!... (*Se ia cu mâinile de cap, apoi, dezarmat, sfîrșit.*) Mă rog... cum doriți... Dar ziarul nu mai apare astăzi...

CERCHEZ: Fii calm, Mișulică, fii calm.

MIȘU: Cum să fiu calm, tovarășe Cerchez? Nu, zău... Vă spun foarte serios... Eu nu pot să scot ziarul la timp. Azi nu mai prindem Moldova... Categorie n-o mai prindem!

CERCHEZ: Te privește personal... Ești secretar de redacție? Răspunzi!...

MIȘU (*cu mâinile în cap*): Nu, categoric, nu!... Eu am să intru în balamuc... Cum, tovarășe Cerchez? Cînd îmi răsturnați toată gazeta!... La două jumătate noaptea!... Nu, tovarășe Cerchez! Eu nu mai pot! Eu vă rog foarte frumos să mă lăsați să plec în altă parte. Așa, nu mai pot! Nu mă pricep... Sanționați-mă!... Dar eu nu mă pricep să scot gazeta în condițiile astea!...

CERCHEZ (*bătîndu-l pe umăr*): Lasă, mă, că tu ești băiat deștept...

MIȘU (*ridică desperat mâinile la cer*).

CERCHEZ: Unde-i tovarășul Toth?

BRÎNDUȘ: Sus, la el. Azi e cap limpede. Cap limpede unu.

CERCHEZ: Bun. Lasă-l să citească ziarul în liniște. Hai să paginăm!

PAGINATORUL: Ce scoatem?

CERCHEZ (*alături de ceilalți, îngrămădiți în jurul paginii*): Ce-ați pus sus, pe primele trei?

PAGINATORUL: Despre „Disprețul față de om la...”

CERCHEZ: Scoate „Disprețul față de om!”

PAGINATORUL (*scoate materialul și-l pune pe masă*): L-am scos.

BRÎNDUȘ (*îl ajută, apucă materia și o întinde paginatorului cel tînăr*): L-am scos.

MITICĂ (*aruncă plumbul, ca pe niște cărți de joc, printre degete, în cutie*): „Disprețul față de om...”

CERCHEZ: Și jos, aici?

PAGINATORUL: Articolul tovarășului Tomovici.

CERCHEZ: Scoate-l.

PAGINATORUL (*același joc ca mai sus*): L-am scos.

BRÎNDUȘ (*ca mai sus*): L-am scos.

MITICĂ (*ca mai sus*): Tomovici!

CERCHEZ: Ei, acum putem să respirăm și noi mai în voie... Avem spațiu...

PAGINATORUL: Ultra!... Ce punem sus? (*A venit între timp și corectorul. Apoi, intră și Marcela.*)

CERCHEZ: Sus?... Pe primele coloane?... O să punem o poezie... Ce ziceți, ai? „Partidul!” E culeasă?

BRÎNDUȘ: Culeasă... (*Către paginatorul cel tînăr.*) Pe primele coloane: „Partidul!”

MITICĂ (*căutînd în rafturile cu șpalturi*) : ...,„Partidul!“
(*Găsește șpaltul și-l dă paginatorului bătrîn.*)
PAGINATORUL (*pune materia în pagină*) : Așa... Deschide bine pagina... Altceva?
CERCHEZ: Cursivul cu morala.
BRÎNDUȘ (*căutînd, dar negăsind*) : „Morala“...
MITICĂ (*caută și el*) : ...,„Morala“...
MIȘU (*intervine și el enervat și caută*) : Unde-i, domnule, morala comunistă?
PAGINATORUL (*o găsește*) : Uite-o, tovarășe Mișu... Asta e. (*Și așază materialul în pagină.*)
CERCHEZ: Acum îmi pui „Omul de pe stradă“... Caseta pe două.
MIȘU (*intervenind*) : Merge și pe trei... E un grupaj bun.
CERCHEZ: Perfect! Pe trei!
BRÎNDUȘ (*caută*) : „Omul de pe stradă...“
MITICĂ (*scoate materialul*) : Uite „Omul de pe stradă“!
PAGINATORUL (*pune materia în pagină*).
MARCELA (*care asistă de cîteva clipe la discuție*) : Să punem și povestirea despre dragoste, tovarășe Cerchez...
BRÎNDUȘ: Da, e frumoasă. Să-i facem loc.
CERCHEZ: Lungă? Dacă-i lungă... (*Face semn că nu.*)
MARCELA: E scurtă, un episod, dar e frumoasă.
CERCHEZ: Am văzut-o eu, nu-i așa scurtă.
BRÎNDUȘ: S-o scurtăm, se poate scurta.
CERCHEZ: Crezi?
MARCELA: Face ziarul mai frumos, tovarășe Cerchez.
BRÎNDUȘ: Mai viu.
CERCHEZ: Mai omenesc, în tot cazul... Dar cum se termină, că n-am priceput bine.
MARCELA: Nu e clar... de fapt...

CERCHEZ: Mai continuă și după aceea? În sfîrșit. Nu se termină de tot, deci e realistă... N-avem ce-i face... Să intre.
MARCELA (*ia șpaltul și-l dă lui Cerchez*) : „Dragostea“...
CERCHEZ (*incurcat*) : De ce mi-l dai mie? (*I-l trece lui Brînduș.*) Ia-l și pune-l în pagină. (*Brînduș îl dă paginatorului.*) Și acum sus, pe patru... articolul lui Brînduș!
BRÎNDUȘ: Uraaa! (*Paginatorului cel tînăr.*) „Pentru Ion Gheorghe“...
MITICĂ (*caută*) : „Pentru Ion Gheorghe“!
PAGINATORUL (*așază materia în pagină*) : „Pentru Ion Gheorghe“!
MIȘU: Prea multă materie. Nu-ncape.
PAGINATORUL: Nu prea... A mai crescut la corectură... (*Arătînd către Brînduș.*) Autorul, de... (*Arătînd șpalturile.*) Uite cît a adăugat... Bine, tovarășe Brînduș, îmi faci mie una ca asta?
MIȘU (*către Brînduș, cu șpalturile în mînă*) : Ce mi-ai făcut, domnule?... Ce-ai scris atîta? Toate materialele au crescut... Și „Omul de pe stradă“... Și „Morala“... și „Ion Gheorghe“... Vai de capul și de zilele mele!... Cît despre „Ion Gheorghe“, ce să mai vorbim? E de două ori mai mare decît în manuscris. Nu mai înțeleg nimic. Toate au crescut în noaptea asta, domnule! Nu, nu se poate... Taie! (*Îi întinde lui Brînduș șpaltul.*) Te rog frumos să tai...
BRÎNDUȘ: Imposibil. Nu pot să tai un rînd.
MIȘU: Taie, domnule, cînd îți spun... Că nu intră... Înțelegi? Nu intră!
BRÎNDUȘ: Nu pot să tai. De ce nu vrei să pricepi? Țasta nu-i un articol oarecare. E toată durerea unui om aicea...

MIȘU: Eu înțeleg, domnule. Ce, crezi că dacă sînt secretar de redacție nu înțeleg? Dar taie, domnule, vreo doi cvadrați din durerea asta, că n-o fi... (*Către Cerchez, în căutare de sprijin.*) Tovarășe Cerchez, convingeți-l dumneavoastră să taie ceva din „Ion Gheorghe“, că-i prea mare.

CERCHEZ (*se uită la pagină*): Adevărat. E mare.

MIȘU: Tocmai.

CERCHEZ: Și nu-l putem micșora.

MIȘU: Dar nu încape, tovarășe Cerchez, nu încape...

CERCHEZ: Dă afară și grupajul de jos.

BRÎNDUȘ (*concesiv*): Da, da... Merge.

MIȘU (*îl „mănîncă“ pe Brînduș*): Merge, ai? Răsturnăm toată pagina.

CERCHEZ: În noaptea asta răsturnăm multe, Mișule.

MIȘU (*către paginator*): Scoate și grupajul, nea Gogule... Că mîine mă duc la tovarășul Voinea să-i cer să mă trimeată contabil la un S.M.T.

BRÎNDUȘ (*radiind*): Mă gîndesc, tovarășe Cerchez, la dom' Pamfil... Mă omoară cînd o citi articolul.

CERCHEZ: Vezi-ți de treabă. Cum o să te omoare? El e numai director general. Tu ești ziarist!... De-ajuns pentru astă-seară... (*Bătîndu-l pe umăr pe secretar.*) Las', că mai răsturnăm și mîine pagina.

MIȘU: Nu, eu vă spun, tovarășe Cerchez, foarte serios...

CERCHEZ: Lasă, mă, că tu ești băiat deștept!

MIȘU: Zău, tovarășe Cerchez... În sfîrșit... (*Agitat.*) Mitică, o „albă“! Gata și a treia! (*Către corectorul care așteaptă de cîteva clipe.*) Uite a treia. Dar să nu mi-o țineți șapte ceasuri. Vreau să o am acum îndărăt. Și fără greșeli, vă rog... Să nu vă mai prind că-mi găsiți iarăși cincizeci de greșeli pe pagină... Mai repede! Stai, unde te duci?

Ia una și pentru tovarășul Toth. Și mai repede, domnule, că mă nenorocеști! Cînd mai scoatem gazeta? (*Corectorul aleargă.*)

ROMEO (*vine în goana mare cu un aparat fotografic după gît*): Salut! (*Către Cerchez.*) Ce i-ai făcut, tovarășe Cerchez, lui Tomovici de s-a defectat în halul ăsta?... Mă ciocnii de el acum, pe scară. L-am salutat din mers, și el mi-a strigat: „Spune-i lui Cerchez că este un fost viitor“.

CERCHEZ: Mă rog. Mai bine un fost viitor decît un viitor fost.

ROMEO: Asta cam așa e. Apropo, vă interesează ultimele știri interne? Vuiеște tîrgul, tovarășe Cerchez.

CERCHEZ: Ce vuiеște?

ROMEO: Adică, vuiesc oamenii lui Pamfil.

CERCHEZ: Ce vuiesc?

ROMEO: Că aveți ceva în trecut.

CERCHEZ: Am.

ROMEO: Că, de fapt, în spatele dumitale stă cineva care...

CERCHEZ: Stă...

ROMEO: Hm! Că, în sfîrșit, matale ești plătit de Ion Gheorghe.

CERCHEZ: Sînt.

ROMEO: Ha-ha!... Acuma îmi îngăduiți să duc la linotip reportajul trimisului nostru special la Bacău, pentru numărul viitor al hebdomadarului nostru.

MIȘU (*care a auzit ceva*): Cine-i trimisul nostru special?

ROMEO: Eu, copilule... (*Se duce la linotip.*)
(*Năvălește corectorul cu pagina în mînă.*)

MIȘU: Gata? Ai găsit ceva? E ora trei, haide...

CORECTORUL: Trei rînduri numai. În două clipe sînt gata.

MIȘU: Am spus eu că voi o să mă omorîți... La zece începe ședința la Bacău, domnule!

CERCHEZ (*îl oprește*): Dă-mi pagina. Spune...

CORECTORUL: Aici.

CERCHEZ: Da.

CORECTORUL: Lipsesc două cuvinte.

CERCHEZ: Ai dreptate.

CORECTORUL (*arătînd pe pagină*): Aici, nu e corect gramatical.

CERCHEZ (*taie cu creionul*): E corect. Altceva.

CORECTORUL: Dar...

CERCHEZ: Altceva.

CORECTORUL: Aici, fraza are două înțelesuri.

CERCHEZ (*taie*): Are un singur înțeles.

CORECTORUL: Tovarășe Cerchez...

MIȘU: Domnule, mă nenorocești, domnule!...

CORECTORUL: Mă rog... Și aici, nu e romînește... (*Corectorul pleacă la linotip.*)

MIȘU (*apucîndu-se cu mîinile de cap*): Extraordinar, domnule!

CERCHEZ (*taie*): E romînește. La ora trei noaptea e romînește. (*Între timp, corectorul s-a dus la linotip, a scos cîteva greșeli, s-a întors cu plumbul, s-au scos greșelile, și, secretarului.*) Capul limpede a citit?

MIȘU: Nu. Tovarășul Toth e cap limpede astă-seară. Și cînd citește el... parcă nu știți...

CERCHEZ: Dă-i un telefon lui Toth... Cu propagandistii ăștia nu poți scoate niciodată o gazetă la vreme.

BRÎNDUȘ (*face numărul. Așteaptă. Vorbește*): Tovarășul Toth? Întreabă tovarășul Cerchez dacă...

(*Către Cerchez.*) E gata. N-are nimic, dar vrea să controleze un pasaj înecat în cerneală. Vine acum. Uraaa! Lucrăm sub lozinca: s-avem ce povesti nepoților! (*Pleacă.*)

CERCHEZ: Ai dreptate. Noi vom avea amintiri... Viteză, nea Gogule! (*Respectivul se conformează fulger.*) Corectura! Toată corectura la paginație! Mitică! Plana!... (*Corectorul fuge și, după cîteva clipe, se întoarce cu trei băieți, cam adormiți, după el. Au venit corectorii. A venit Brînduș cu rîndurile, pe care paginatorii le aranjează. A venit pe urmă și Mitică, cu celelalte rînduri. Cerchez, cu ochii pe pagină.*) Gata? Albă! (*Mitică, cu două „albe“.* Cerchez ia una din ele și începe s-o taie în cinci bucăți.) Fiecare citește o felie. Brînduș, ia-o pe asta. Toth! (*Toth ia pagina.*) Marcela! (*Același joc.*) Romeo! (*Același joc.*) Rozin! (*Același joc.*) Vă dau un minut și jumătate. Dacă scapă cineva o greșeală, îlucid! (*Trece de la unul la altul.*) Haide, taică, dă-i bătaie... Grăbește-te încet. (*Către Marcela.*) Ușurel. (*Sună telefonul. Cerchez se repede la receptor.*) Da... Rotativa... O trimitem acum... Un minut, nea Steliane, un minut...

BRÎNDUȘ (*dă pagina*): E bună...

CERCHEZ (*la telefon*): N-are nimic.

MARCELA (*același joc*): N-are nimic...

CERCHEZ (*la telefon*): Cincizeci de secunde...

TOTH (*același joc*): În regulă...

CERCHEZ (*la telefon*): Patruzeci de secunde...

ROZIN (*același joc*): Bine...

CERCHEZ: Treizeci de secunde.

ROZIN: În ordine.

CERCHEZ: Douăzeci și cinci de secunde.

CORECTORUL II: S-a făcut.

CERCHEZ: Douăzeci de secunde.

ROMEO (*senin. Senzație*): De-fect!

CERCHEZ: Ce?

ROMEO: Pardon, perfect!

CERCHEZ (*la telefon*): Cincisprezece secunde, tovarăși... (*Către secretar.*) Nu... nu pierdem nici un tren! Luați pagina. (*Calandrierul o pune pe masă. Secretarul, Brînduș, Toth, calandrierul cel tânăr, corectorul împing masa pînă la calandru, se spală pagina etc.*)

BRÎNDUȘ: Un regat pentru o secundă!

CERCHEZ (*la telefon*): Zece secunde, tovarăși... Zece secunde... (*Strigă.*) Calandru! (*Și se aude bubuitul surd al mașinii, care fierbe pagina de plumb.*) Cinci secunde! (*Toată lumea în jurul calandrierului așteaptă, cu unghiile încleștate în carne să iasă pagina. Și pagina iese. Pe ușă își face apariția, buimac, Tomovici, gata să se lovească de pagină.*)

BRÎNDUȘ: Faceți loc vă rog, trece „Ion Gheorghe“.

CERCHEZ: O secundă! Gata! Vine! Pavele, fugi la stereotipie! Rozin, la rotativă, vezi să nu se întimple ceva. Și cineva jos, la autocamioane!

MARCELA: Mă duc eu.

CERCHEZ: Bine, dar ai grijă, fii atentă ce faci: să nu plece șoferii pînă nu iese ziarul.

MARCELA: Și dacă pleacă celelalte gazete? Știți cum este la difuzare.

CERCHEZ: Să nu plece. Ce-mi pasă mie de difuzare? Să nu plece. Ține-l de vorbă pe șofer, sărută-l, ia-l de bărbat, dar să nu plece. (*Marcela a ieșit.*) Ce-i cu rotativa? Ce-i cu rotativa?

TOTH: A pornit.

MIȘU: Uf, s-a născut și asta!...

CERCHEZ: Ce s-a întîmplat?

BRÎNDUȘ: Au dat drumul la motor.

MIȘU: Parcă pornesc mașinile...

CERCHEZ: Să nu plece fără ziare.

MIȘU: Marcela se ceartă cu șoferii.

BRÎNDUȘ: Marcela, ce s-a întîmplat?

CERCHEZ: Ce zice?

BRÎNDUȘ: Șoferii vor să plece la gară.

CERCHEZ: S-aștepte.

BRÎNDUȘ: Pentru că altfel întîrzie.

CERCHEZ: Să-ntîrzie; numai dacă întîrzie ajunge la timp.

BRÎNDUȘ: S-a așezat în fața mașinilor.

ROMEO: Ca Raymonde Dien.

BRÎNDUȘ: Născuți în furtună... Au venit pachetele cu *Viața tineretului*. Le încarcă în mașină, ziarele...

CERCHEZ: E patru fără douăzeci.

BRÎNDUȘ: Și cînd o s-ajungă la gară? La patru fără un sfert?... S-a vorbit cu șeful de gară?... S-a vorbit... A plecat. (*Privind mai departe pe fereastră și raportînd cele ce se petrec jos, la garaj.*) Utemistă din '47... (*Dar nu se mai aude nimic, pentru că autocamioanele se pun în mișcare.*) A plecat!

MIȘU: Slavă ție, Doamne!

CERCHEZ: Și Rozin unde e?

BRÎNDUȘ: S-a suit în mașină și el... Băiat bun, Rozin...

CERCHEZ (*se uită la ceas*): Ei, Mișule, n-a fost prea ușor.

BRÎNDUȘ: În schimb, am redus prețul de cost al adevărului.

CERCHEZ: Și adevărul va zbura ca un fulger prin noapte, cu șaptezeci și cinci de kilometri pe oră...

BRÎNDUȘ: Pînă la Bacău... La Ion Gheorghe.

TOTH: La Ion Gheorghe... Parcă-l văd... Uite-l cum așteaptă pe marginea patului, să vină zorile. Cum

se îndreaptă, cu ochii înroșiți de nesomn, înspre locul unde se va ține ședința... Cum se oprește în neștire în fața chioșcului de ziare și cere *Viața tineretului*... își aruncă privirea peste pagina întâi...

BRÎNDUȘ (*care realizează*): Mai repede.

TOTH: Apoi întoarce gazeta și citește titlurile din pagina externă.

BRÎNDUȘ: N-avem nimic interesant într-a patra, Ioane, mai repede.

TOTH: Pagina a doua, apoi...

BRÎNDUȘ: Lasă pagina a doua.

TOTH: Și pe urmă își rotește privirea peste pagina a treia...

BRÎNDUȘ (*strigă*): Sus, Ioane! Pe patru coloane, sus!

TOTH: Așa. L-a văzut! S-a oprit în loc. Citește... Citește!

BRÎNDUȘ: Și ce face?

TOTH: Ce poate să facă? Plînge și rîde... La revelere, Ion Gheorghe!

BRÎNDUȘ (*același joc*): Citește și semnătura!

ROMEO (*idem*): Te pup!

MIȘU (*idem*): Dacă ai ști ce ne-ai făcut, domnule... (*Cerchez este singurul care nu spune nimic. El doar flutură mîna. Liniște. Somn? Pe ușa din stînga își face apariția Leu. Îl atinge ușor pe spate pe Cerchez.*)

LEU: Tovarășe Cerchez! (*Cerchez, care privește pe fereastră, nu aude. Același joc se repetă.*) Tovarășe Cerchez... Nu mă auziți? Tovarășe Cerchez!

CERCHEZ (*tresare și se întoarce brusc*): ...Ce-i cu tine, Leule, la ora asta?

LEU (*vîrîndu-i hîrțiile sub nas*): Tovarășe Cerchez... vă rog să-mi semnați decontările pe săptămîna trecută...

CERCHEZ (*obosit*): Lasă, Leule... Dă-mi pace!

LEU: Tovarășe Cerchez... eu n-am nimic contra ca să vă dau pace... Da' dumneavoastră știți... tovarășii de la administrație au spus că nu trăim în comunism... Dacă am fi în comunism...

CERCHEZ (*întreerupîndu-l*): Leule! Ssst! Taci! Acum, aici, sîntem în comunism! (*Leu încremenește. Între timp, strada s-a trezit. Au ieșit oamenii la lucru. Se aude zgomotul tramvaielor și glasul vînzătorilor de ziare: „A apărut Viața tineretului! Dă-mi Viața tineretului“...*)

Cortina

1956